VII kadencja

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 32)**

z dnia 26 czerwca 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 32)

26 czerwca 2012 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem posła **Sławomira Piechoty (PO)**, przewodniczącego Komisji, oraz poseł **Magdaleny Kochan (PO),** zastępcy przewodniczącego, zrealizowała:

I. Rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. (druk nr 447), wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 484) w zakresie:

1. Części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka
– dochody i wydatki.
2. Części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (z udziałem przedstawiciela Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi),
– dochody i wydatki.
3. Planu finansowego Funduszu Administracyjnego KRUS.
4. Planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS.
5. Planu finansowego Funduszu Prewencji i Rehabilitacji KRUS.
6. Części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych
– dochody i wydatki.
7. Planu finansowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.
8. Planu finansowego Funduszu Emerytur Pomostowych.
9. Planu finansowego Funduszu Rezerwy Demograficznej.
10. Planu finansowego państwowej osoby prawnej – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
11. Części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych,
a) dochody i wydatki,
b) dotacje celowe,
c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.
12. Części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie:
poz. 30 – środki na realizację ustawy o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych w latach 1956-1989.
13. Części budżetowej 31 – Praca,
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.
14. Planu finansowego Funduszu Pracy.
15. Planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.
16. Części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie:

poz. 33 – środki na realizację ustawy o służbie zastępczej.

17. Programu wieloletniego w zakresie zadania 14.2 – Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy (II etap).

18. Środków z Unii Europejskiej w ramach Program Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

19. Części budżetowej 63 – Rodzina,

a) dochody i wydatki,

b) dotacje celowe,

c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.

20. Części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie:

– poz. 28 – środki na finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

21. Programu wieloletniego w zakresie zadania 13.1 – Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

22. Planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

23. Środków z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007– 2013.

24. Części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem w zakresie działów:

852 – Pomoc społeczna

– dochody i wydatki,

– dotacje celowe,

b) 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

– dochody i wydatki,

– dotacje celowe,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.

25. Części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie:

poz. 6 – program poakcesyjnego wsparcia obszarów wiejskich,

poz. 25 – dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej,

poz. 27 – środki na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,

poz. 35 – środki na uzupełnienie dotacji celowych na realizację świadczeń rodzinnych i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz na opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenie rodzinne,

poz. 39 – środki na dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności,

poz. 65 – środki na dofinansowanie i finansowanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

poz. 66 – środki na realizację zadań wynikających z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do 3 lat.

26. Programu wieloletniego w zakresie zadania 13.1 Pomoc państwa w zakresie dożywiania.
27. Części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne
a) dochody i wydatki,
b) dotacje celowe,
c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.
28. Części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie:
– poz. 40 – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

II. Rozpatrzenie poprawki zgłoszonej w czasie drugiego czytania do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 386).

III. Rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2011 r. (druk nr 485) w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jarosław Duda** i **Jacek P. Męcina** – sekretarze stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Marek Michalak** Rzecznik Praw Dziecka wraz ze współpracownikami, **Jacek Szczerbiński** dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w Najwyższej Izbie Kontroli wraz ze współpracownikami, **Zbigniew Derdziuk** prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz ze współpracownikami, **Wojciech Skiba** prezes Zarządu PFRON wraz ze współpracownikami, **Artur Brzóska** prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wraz ze współpracownikami oraz **Jan Stanisław Ciechanowski** p.o. kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Cholewa**, **Dariusz Lipski** i **Elżbieta Przybylska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Jacek Pędzisz** i **Aleksandra Wolna-Bek** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. W projekcie dzisiejszego posiedzenia mamy rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie spraw należących do kompetencji naszej Komisji, a zatem – Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Urzędu do Spraw Kombatantów, Rezerw celowych, Rzecznika Praw Dziecka, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Praca, Zabezpieczenie Społeczne, Rodzina, Budżetów wojewodów, Rezerw celowych, a także Pomocy państwa w zakresie dożywiania. Ponadto, najpewniej będziemy mogli dzisiaj zaopiniować ewentualne poprawki zgłoszone w drugim czytaniu do ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw. Czy do takiej propozycji porządku posiedzenia są uwagi, czy jest sprzeciw? Nie słyszę, zatem uznaję, iż Komisja przyjęła porządek posiedzenia.

Szanowni państwo, w materiałach rozesłanych wszystkim posłom była zaproponowana kolejność, chciałbym jednak prosić o zgodę Komisji na pewną zmianę, a mianowicie, abyśmy rozpoczęli rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu od punktu 7, czyli Część budżetowa 14 – Rzecznik Praw Dziecka, albowiem jest jeszcze z nami pan Rzecznik Praw Dziecka, który uczestniczył w poprzednim posiedzeniu Komisji. Jednocześnie jest to stosunkowo ograniczony zakres spraw, a więc byśmy umożliwili panu Rzecznikowi powrót do zwykłych swoich zajęć i obowiązków. Jeżeli nie

usłyszę sprzeciwu uznam, iż Komisja taką zmianę również zaakceptowała. Sprzeciwu nie słyszę, zatem przystępujemy do realizacji przyjętego porządku posiedzenia. Bardzo proszę Rzecznika Praw Dziecka pana Marka Michalaka o krótkie przedstawienie najważniejszych elementów sprawozdania z wykonania budżetu za ubiegły rok.

Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, Wysoka Komisjo. Sprawozdanie z wykonania dochodów, wydatków budżetu państwa w części 14 – Rzecznik Praw Dziecka za 2011 rok zawiera informację o dochodach, które wyniosły 17.000 zł i o wydatkach w kwocie 8540 tys., z czego zrealizowano 100%. W porównaniu z wykonaniem budżetu w 2010 r., wydatki w 2011 r. wzrosły o ok. 14%. Planowany wzrost wynikał ze zwiększenia zadań kontrolnych wynikających ze zmian w ustawie o Rzeczniku Praw Dziecka, w szczególności udziałów toczących się w postępowaniach przed sądami, Trybunałem oraz innymi obowiązkami wynikającymi z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy. Wzrost kosztów spowodowany jest również znacznym wzrostem wpływających do rozpatrzenia przez Rzecznika spraw indywidualnych, o czym już Wysokiej Komisji dzisiaj mówiłem i referowałem w sprawozdaniu za rok 2011.

Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę o wprowadzenie do dyskusji i propozycje wniosków panią przewodniczącą Magdalenę Kochan.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Bardzo dziękuję. Właściwie dyskusja nad wykonaniem budżetu przez pana Rzecznika Praw Dziecka odbyła się ponad 60 minut temu. Myślę tylko, że pan Rzecznik rozpatrując kilkadziesiąt tysięcy spraw, występując kilkadziesiąt razy z wystąpieniami generalnymi realizuje swój program i swoje zadania przy pomocy niespełna 50 etatów. Na te 50 etatów i na całą działalność biura przeznaczyliśmy w ubiegłym roku 8540 tys. zł, które w 100 procentach zostały przez Rzecznika Praw Dziecka wykorzystane. Za to w 850% wykonano planowane w kwocie 2000 zł dochody urzędu zwiększając je do kwoty 17.000.

Wobec powyższego, proponuję pozytywnie zaopiniować wykonanie budżetu przez Rzecznika Praw Dziecka. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Proszę o stanowisko przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w Najwyższej Izbie Kontroli Jacek Szczerbiński:

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w części 14, nie stwierdzając nieprawidłowości, zarówno w realizacji dochodów i wydatków jak i potwierdzając wiarygodność ksiąg rachunkowych, i sprawozdawczości.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Czy pan mógłby się przedstawić, przepraszam, nie znamy…

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Jacek Szczerbiński, dyrektor Departamentu Pracy i Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze, i witamy na naszym posiedzeniu.

Kto z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji o wykonaniu budżetu Rzecznika Praw Dziecka? Nie słyszę. Jest propozycja pozytywnego zaopiniowania wykonania budżetu w ubiegłym roku w części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka. Czy jest sprzeciw wobec takiej propozycji? Sprzeciwu nie słyszę, zatem uznaję, iż Komisja

pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu. Bardzo dziękujemy panu Rzecznikowi i współpracownikom pana Rzecznika.

I teraz, już według zaplanowanego porządku. Tak jak zazwyczaj to robiliśmy, proponuję, by porządek rozpatrywać w blokach zadaniowych, obszarowych. Zatem w bloku pierwszym byśmy rozpatrzyli pkt. od 1 do 4. Pkt 1 – Część budżetowa 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Pkt 2 – Plan finansowy Funduszu Administracyjnego KRUS. Pkt 3 – Plan finansowy Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS oraz pkt 4 – Plan finansowy Funduszu Prewencji i Rehabilitacji KRUS. Bardzo proszę prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o przedstawienie istoty informacji o wykonaniu budżetu w ubiegłym roku. Bardzo proszę panie prezesie.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Artur Brzóska:

Dziękuję, panie przewodniczący. Wykonanie wydatków w części 72 dotyczącej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zostało zrealizowane w kwocie 15.841. 818 tys. zł. Wśród nich największą pozycją w kwocie 15.820.788 tys. zł są wydatki w dziale 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne przeznaczone na Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji oraz Świadczenia zlecone do wypłaty. W ramach wydatków w części 72 występowały również pozycje takie m.in. jak dział 752 – Obrona Narodowa. Tutaj zaplanowano wydatki w kwocie 10.000 zł, plan wykonano w 100 procentach. Również dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, tutaj zaplanowano kwotę 26.000 zł. Kwotę tę wydatkowano w rozdziale 85335 – Refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC. Niestety, wykonanie planu w tym dziale wyniosło tylko 43,3%, ale spowodowane to było brakiem wniosków od osób uprawnionych.

Przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 16.567.365 tys. zł i stanowiły 100% planu. Wydatki natomiast wyniosły 16.498.510 tys. i stanowiły 99,2% planu i były niższe o 0,5 w stosunku do roku 2010. Ten spadek spowodowany był mniejszą liczbą świadczeń odbiorców, którą notujemy od 2006 r.

W 2011 r. na ubezpieczenie emerytalno-rentowe składki płaciło średnio miesięcznie 1502 tys. ubezpieczonych, a pobierało świadczenia emerytalno-rentowe 1327 tys. świad czeniobiorców. Przeciętne świadczenie emerytalno-rolne wypłacone w 2011 r. wyniosło 837,97 zł i było ono wyższe o 3,9% w stosunku do roku 2010.

W wydatkach funduszu największy udział oczywiście miały wypłaty emerytury i renty rolne, stanowiły one ok. 81% ogółu wydatków.

Do świadczeń ubezpieczeniowych zaliczyć należy również wypłatę zasiłków pogrzebowych, których w 2011 r. wypłacono 56.000, tj. o 2,3% mniej niż w roku 2010. Poza świadczeniami wynikającymi z ubezpieczenia społecznego rolników Fundusz Emerytalno-Rentowy realizował również wydatki na składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i w związku z tym do Narodowego Funduszu Zdrowia przekazano składki w wysokości 1.862.006 tys. zł, co stanowi 100% planu i 11,3% rocznych wydatków Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Przychody Funduszu Prewencji i Rehabilitacji wyniosły 35.450 tys. zł, co stanowiło 104,4% planu. Wydatki natomiast wyniosły 34.140 tys. zł, tj. 96,3% planu po zmianach i były niższe w stosunku do 2010 r. o 21,8%.

W 2011 r. poddano rehabilitacji zdrowotnej w centrach rehabilitacji KRUS oraz jednostkach współpracujących 14.123 rolników oraz 1315 dzieci rolników, w tym 275 to dzieci, na które był wypłacany zasiłek pielęgnacyjny.

Mniejsza liczba rolników skierowanych na rehabilitację w stosunku do roku 2010 wynika m.in. z niższych przychodów funduszu, które spadły w stosunku do wykonania 2010 r. o 9,2% , czyli z 15 do ok. 3%. Oprócz tego wpływ na mniejszą liczbę rolników również miał wzrost kosztów energii, pożywienia. Należy oczywiście podkreślić, że dotychczasowe nasze działania związane z rehabilitacją wskazują, że przynoszą one efekty i że po procesie rehabilitacji następuje poprawa zdrowia większości osób, dlatego też będziemy te działania dalej kontynuować.

Na zakup usług zdrowotnych wydatkowano w 2011 r. kwotę 29.314 tys. zł, tj. 89,5% łącznych wydatków tego funduszu. Pozostałe wydatki bieżące funduszu, to m.in. zakup

nagród w konkursach prewencyjnych. Na to wydatkowano środki w kwocie 1121 tys. zł, czy też zakup nagrody w konkursie „ Bezpieczne gospodarstwo rolne” 87 tys. zł. Na wyższy niż planowano stan funduszu na koniec roku miała wpływ realizacja wyższych przychodów o ok. 1500 tys. zł w stosunku do planu. Dwa czynniki składały się na to, po pierwsze, niższe wykonanie wydatków bieżących, szczególnie na zakup materiałów prewencyjnych jak również przychód ze sprzedaży składników majątkowych w postaci odsprzedania sprzętu rehabilitacyjnego gabinetom medycznym.

Przychody bieżące Funduszu Administracyjnego w 2011 r. wyniosły 581.718 tys. zł i były niższe od uzyskanych w 2010 r. o 0,6%. Podstawową pozycją przychodów był odpis z Funduszu Emerytalno-Rentowego i stanowił on 76% łącznych przychodów. Przychody Funduszu Administracyjnego były przeznaczone na wydatki związane z obsługą ubezpieczeń rolnych i zadań zleconych gwarantujących sprawne ich funkcjonowanie.

Wydatki Funduszu Administracyjnego w kwocie 570.030 tys. zł stanowiły 96,2% realizacji planu. I tutaj zauważyliśmy spadek o 2,8% w stosunku do roku 2010. Te wydatki były przeznaczone m.in. na wynagrodzenia pracowników obejmujące wynagrodzenia osobowe, bezosobowe, dodatkowe wynagrodzenia roczne i pochodne od wynagrodzeń w wysokości 331.467 tys., tj. 58% wszystkich wydatków, czy też opłaty pocztowe w kwocie 59.303 tys. Opłaty za usługi informatyczne, wydatki na usługi bankowe czy też wydatki inwestycyjne w kwocie 19.160 tys. zł. Z uwagi na niezrealizowanie wszystkich planowanych zadań, m.in. przesunięcie finansowania projektów w ramach PPWOW (Program Poakcesyjnego Wsparcia Obszarów Wiejskich) na 2012 r. oraz oszczędności poczynionych przez oddziały regionalne, m.in. na opłatach pocztowych i bankowych za dostarczanie świadczeń emerytalno-rentowych, stan Funduszu Administracyjnego na koniec roku był wyższy od planowanego po zmianach o 22.061 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników kasy łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wyniosło 3661,77 zł i było wyższe w stosunku do roku 2010 o 1,7%. Natomiast obsługę ubezpieczenia rolnego zabezpieczało 6065,1 pracowników. Zatrudnienie w stosunku do roku 2010 w związku z tym było niższe o 85,7 etatu.

Podsumowując wykonanie zadań w 2011 r., można stwierdzić, że liczba emerytów i rencistów wynosząca średnio w miesiącu 1.327 tys. jest niższa niż liczba ubezpieczonych, co jest zjawiskiem oczywiście pozytywnym dla systemu i dobrze rokującym. Przekazana składka zdrowotna do NFZ została zrealizowana 100 procentach. Przeciętne zatrudnienie w KRUS zmalało, natomiast przeciętne wynagrodzenie nieznacznie wzrosło.

Dziękuję, to na razie wszystko z mojej strony.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję panu prezesowi. Bardzo proszę o wprowadzenie do dyskusji i propozycję wniosku, pan poseł Piotr Walkowski.

Poseł Piotr Walkowski (PSL):

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Może zacznę od tego, że informacje, które mam do przekazania, nie wszystkich ucieszą, ponieważ słychać liczne głosy niektórych ugrupowań, że KRUS jest niepotrzebny. Myślę, że kwestie przedstawionego budżetu i wykonania tego budżetu świadczą o dużej staranności, zarówno w kwestiach dotyczących przewidywalności przez osoby prowadzące tę jednostkę jak też w zakresie ograniczenia kosztów, w szczególności, jeżeli chodzi o koszty w zakresie Funduszu Administracyjnego, o którym przed chwilą pan prezes mówił. Mówił również o zmniejszającym się zatrudnieniu. Pamiętam, dwa lata temu podjęliśmy się tzw. ustawy restrukturyzacyjnej zatrudnienia, która nie doszła do skutku, jednak już wtenczas KRUS był na liście tych zakładów pracy, który wprowadził działania dotyczące ograniczenia kosztów, w tym również ograniczenia ilości osób zatrudnionych.

Szanowni państwo, informacja, jaka do tego sprawozdania została dołożona z oceną Najwyższej Izby Kontroli świadczy, że sprawozdanie to uzyskało pozytywną ocenę. Są pewne niedociągnięcia, ale myślę, z mojego punktu widzenia, że są one

niewymagające szerszego komentarza. Jeżeli przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli uzna za stosowne, to będzie podejmował dyskusję.

Chciałbym zwrócić również uwagę na informację przy tej okazji, że średnie świadczenie rolne świadczone przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wynosi zaledwie 837,97 zł i chociaż wzrosło o 3,85% w stosunku do roku 2010, to i tak stanowi to mniej niż 50% średniego świadczenia wypłacanego w systemie powszechnym.

Szanowni państwo, miałem przygotowane pytania, ale tak się jakoś złożyło, że chyba pan prezes miał dostęp do tych pytań i udzielił odpowiedzi w trakcie przedstawiania sprawozdania. Wnioskuję, zatem, ażeby Komisja przyjęła sprawozdanie, które zostało przedstawione Komisji z wykonania budżetu w tych czterech punktach. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie widzę zgłoszeń. Zatem, bardzo proszę pana prezesa Brzózkę… A przepraszam bardzo, pan dyrektor, stanowisko Najwyższej Izby Kontroli, bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Stanowisko Najwyższej Izby Kontroli już zaprezentował pan poseł, natomiast mówiąc o pozytywnej opinii dla wykonania budżetu przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jestem zobowiązany przekazać na ręce pana przewodniczącego stanowisko prezesa Kasy, dlatego że, zgodnie z art. 64 ust. 2 ustawy o NIK, stanowisko złożone do informacji powinno być dołączone do informacji. Ale ponieważ informacja została wydrukowana i przekazana na ręce Komisji przed otrzymaniem tego stanowiska, postaram się to przekazać dzisiaj. Tylko gwoli wyjaśnienia, stanowisko prostuje oczywistą pomyłkę, która na str. 24 Informacji się znalazła. Zdanie, które było w wystąpieniu, zostało w druku wycięte i brzmi tak, jakby niewykonanie części przychodów wynikało z zapłacenia 56.000 odsetek, co oczywiście jest absurdem. Wynikało ze sporu w związku ze zmianą stanu prawnego między Narodowym Funduszem Zdrowia a Kasą, dotyczącego zapłacenia za świadczoną usługę w zakresie pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo panu dyrektorowi. Bardzo proszę, pan prezes Brzózka – na ile pan chciałby się jeszcze odnieść, coś uzupełnić?

Prezes KRUS Artur Brzóska:

Myślę, że Najwyższa Izba Kontroli oceniła działania KRUS pozytywnie, tak, że w zasadzie ja nie mam nic do dodania. Ewentualnie, jakby były jakieś pytania ze strony państwa, to oczywiście służę i udzielę stosownych odpowiedzi.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Jest propozycja pozytywnego zaopiniowania punktów od 1 do 4, czyli Część budżetowa 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Pkt 2 – Plan finansowy Funduszu Administracyjnego KRUS. Pkt 3 – Plan finansowy Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS oraz pkt 4 – Plan finansowy Funduszu Prewencji i Rehabilitacji KRUS.

Czy jest sprzeciw wobec zamiaru pozytywnej opinii dla tych punktów? Sprzeciwu nie słyszę, zatem uznaję, iż Komisja pozytywnie opiniuje te punkty.

Dziękujemy panu prezesowi i współpracownikom pana prezesa. Chwileczka na zmianę miejsc. Przedstawiciele KRUS mogą już opuścić nasze posiedzenie, a teraz mamy potrzebę kolejnej zmiany i proponuję przedstawicieli ZUS-u, gdyż trwa jeszcze drugie czytanie ustawy o rehabilitacji i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Tam jest pan poseł Marek Plura, który będzie koreferentem również w części do spraw Urzędu Kombatantów, a zatem chciałbym teraz poprosić przedstawicieli ZUS-u. Widzę, jest pan prezes Derdziuk ze współpracownikami, zapraszam państwa.

Panie prezesie, witamy i jestem przekonany, że niedawne posiedzenie Komisji poświęcone funkcjonowaniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stanowi realizację zadań przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Było ono dobrą okazją do takiej bardziej

pogłębionej i szczegółowej dyskusji o funkcjonowaniu tej tak ważnej instytucji publicznej w Polsce. I, w moim przekonaniu, dlatego też dzisiaj możemy się skupić, skoncentrować na tych kwestiach wykonania budżetu, planów finansowych. A zatem, blok 5, według naszego porządku posiedzenia, punkty od 10 do 14. W pkt 10 – Część budżetowa 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w pkt 11 – Plan finansowy Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, pkt 12 – Plan finansowy Funduszu Emerytur Pomostowych, pkt 13 – Plan finansowy Funduszu Rezerwy Demograficznej oraz pkt 14 – Plan finansowy Państwowej Osoby Prawnej – Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Bardzo proszę o przedstawienie istoty sprawozdania, bo jego pisemną formę wszyscy państwo otrzymali, a więc proszę o te najważniejsze kwestie. Pan prezes Zbigniew Derdziuk, bardzo proszę.

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Zbigniew Derdziuk:

Panie przewodniczący, wysoka Komisjo. Bardzo dziękuję za poprzednie spotkanie, gdzie mogliśmy przedstawić wszystkie aspekty bieżącego funkcjonowania. Na dzisiejszym posiedzeniu mamy część finansową i mamy część 73 – Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Emerytur Pomostowych, Fundusz Rezerwy Demograficznej i Zakład. I trzeba to docenić, że w tym trudnym roku zdolność prognostyczna zakładu była bardzo wysoka. Jeśli mówimy o wykonaniu poszczególnych pozycji, to one były bliskie albo prawie równe planom założonym.

Jeśli chodzi o część 73 – od razu od niej zacznę, dochody były zgodne z planem, a nawet powyżej, dlatego że my jesteśmy też likwidatorem Funduszu Alimentacyjnego i był to dobry rok do ściągania. Jeśli chodzi o wydatki w tej części, to one były niższe o 1,3% niż planowaliśmy. Wiadomo, że w tej pozycji zawarte jest to, co jest finansowane przez budżet i to, co jest dotacją uzupełniającą. I tutaj zostało to wykonane zgodnie z planem, a zmiany w trakcie roku pozwoliły dostosować te wszystkie wydatki. Myśmy elastycznie we współdziałaniu z Ministrem Pracy i Ministrem Finansów środkami tymi zarządzali.

Jeśli chodzi o Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, to jest nasze największe zadanie i tutaj też przychody były na poziomie 100,3% planu po zmianach, gdzie największą, wiadomo, pozycją są składki, które wzrosły rok do roku o 15,2%, więc mamy inflację, rozwój gospodarki, ale też i efektywność działania naszej instytucji.

Jeśli chodzi o wskaźnik ściągalności, to on był bliski założonego celu w tym zakresie. Wiadomo, że on jest zmienny, zależy od kondycji różnych danych makroekonomicznych, ale tu nie było żadnych istotnych rozbieżności. W tym roku też było przeniesienie części 4.000.000 tys. z Funduszu Rezerwy Demograficznej, powiem o tym później. Wydatki były wyższe i one są strukturalnie zawsze wyższe z tego tytułu, bowiem są to kwestie waloryzacji, która realnie wyniosła 103,1 a było 102,7, czyli łącznie wydaliśmy 149.265.000 tys. zł na ten cel. Pozostałe pozycje w tym funduszu były zgodne z planem, państwo macie wszystkie dane przedstawione.

Jeśli chodzi o Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, to też taka stała, że ten fundusz łącznie we wszystkich czterech elementach nie ma nadwyżki, więc nie utworzyliśmy funduszu rezerwowego na tę okoliczność.

Jeśli chodzi o Fundusz Emerytur Pomostowych, ten fundusz jest nadwyżkowy i wiadomo, że on ma taką strukturę. Zakładamy, że gdzieś dopiero w 2013-2014 roku się ten deficyt pojawi, bo taka jest jego struktura, przyrost osób pobierających jest mniejszy. I on miał przychody na 219.830 tys. zł, a wydatki były 118, czyli o 100.000 tys. mniejsze, ale jak mówiłem, w perspektywie najbliższych lat będzie intensywnie konsumowany.

Fundusz Rezerwy Demograficznej to jest ten fundusz, który ma dwa tytuły przychodowe, podstawowe to przychody z prywatyzacji oraz przychody ze składek. Jego przychody wyniosły 6.884.000 tys. Największą pozycję stanowiły środki z prywatyzacji mienia skarbu państwa. Rok 2011 obok roku 2010 był najbardziej w tym zakresie pozytywny dla naszego funduszu i później 0,35 podstawy składek, tj. 1.412.000 tys. zł. Ten fundusz, to koszty dwóch takich typowych pozycji, jedna to zasilenie FUS-u a druga to jego koszty… To tylko to, co jest zewnętrznym kosztem w zakładzie, czyli aktuariusz i prowizje maklerskie, bo przecież kupujemy różne

inwestycje. I tu trzeba dodać, że rok 2011 na rynku finansowym był rokiem bardzo trudnym, z kryzysem sierpniowym. Ale aktywna polityka zarządzania uwzględniająca różne ryzyka spowodowała, że nasz fundusz miał stopę zwrotu chroniącą kapitał i wynosił 1,81. Jeśli go porównamy z innymi funduszami emerytalnymi działającymi w innej formule formalnej, to ten fundusz, jako jedyny, miał dodatnią stopę zwrotu.

To były te fundusze, którymi zarządzamy i część budżetowa. Jeśli zaś chodzi o zakład, czyli instytucję, która to obsługuje, to przychody w roku 2011 jak zawsze miały taką dwojaką strukturę. Z jednej strony to jest odpis z FUS-u, który był taki sam, jak w roku poprzednim, a przychody od tych elementów, od których pobieramy opłatę, były też nawet mniejsze z tego tytułu, że część otwartych funduszy emerytalnych, od których pobieramy, była niższa od środków przekazywanych do OFE. Niemniej te przychody łącznie wyniosły 4.427.000 tys. zł i były wyższe o 2,5 od planowanych w tym planie. Jak porównamy z 2010, to było inaczej. Ale tak naprawdę wydatki były znacznie niższe, dlatego że wydatki z amortyzacją wyniosły tylko 94. Czyli ZUS jako instytucja w tym czasie poprawił efektywność i zmniejszył koszty, z tym, że jeśli chodzi o jedną pozycję, to wykonaliśmy ją blisko w 100%, to są koszty wynagrodzeń w 2011 r. Pamiętajmy, że koszt wynagrodzeń w roku 2011 był taki sam jak w roku 2010.

Jeśli chodzi o te oszczędności, one głównie były na kosztach usług obcych, czyli przetwarzania danych i usługi pocztowe i bankowe.

Inwestycje zostały wykonane w blisko 90%, czyli wszystkie zadania, które są niezbędne do realizacji zostały wykonane w stopniu zadowalającym. Te wszystkie dokumenty były opiniowane przez radę nadzorczą i zostały zaopiniowane pozytywnie.

Dziękuję, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę o wprowadzenie do dyskusji i propozycje wniosków – pani poseł Katarzyna Mrzygłocka.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (PO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Pan prezes dosyć szczegółowo nam omówił na ostatnich spotkaniach Komisji zarówno funkcjonowanie, jak i stan finansów. W związku z tym ja pozwolę sobie zadać tylko kilka pytań.

Po pierwsze, jakie skutki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych miało zmniejszenie składki odprowadzonej do OFE w 2011 r.? Po drugie, co spowodowało tak znaczny wzrost zobowiązań Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, kiedy zostaną one zmniejszone? Dlaczego Fundusz zaciągnął kredyty bankowe i jaka jest skala wykorzystania tych kredytów i oprocentowanie? Jak długo będzie utrzymywać się nadwyżka Funduszu Emerytur Pomostowych? Jaka jest obecna i przewidywana sytuacja Funduszu Rezerw Demograficznych w kontekście regularnego uszczuplania środków Funduszu poprzez przekazywanie ich do FUS-u? W 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych kontynuował cały szereg działań mających na celu obniżenie kosztów funkcjonowania instytucji. Jedną z najistotniejszych pozycji w kosztach ZUS stanowią koszty przekazywania świadczeń pieniężnych świadczeniobiorcom. Jakie działania w tym zakresie zostały podjęte i jaka jest aktualnie struktura przekazywanych świadczeń pieniężnych na rachunki bankowe i za pośrednictwem poczty? I ile ZUS planuje zaoszczędzić w związku z podpisaną umową z PKO BP? Ponad 50% kosztów ZUS stanowią wynagrodzenia pracowników. Jakie jest średnie wynagrodzenie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych?

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Proszę o stanowisko Najwyższej Izby Kontroli – pan dyrektor Szczerbiński, proszę.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a także wykonanie planów finansowych Funduszu Emerytur Pomostowych i Rezerwy

Demograficznej. Jednakże w przypadku Funduszu Rezerwy Demograficznej zwróciliśmy uwagę, że obecny jego stan nie gwarantuje w wyjątkowych sytuacjach, rzecz jasna, zapewnienia terminowych wypłat świadczeń, szczególnie po kolejnym uszczupleniu na rzecz Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tak, że pozytywnie oceniamy wykonanie, natomiast zwracamy uwagę na stan funduszu.

Najwyższa Izba Kontroli również oceniła pozytywnie, ale z zastrzeżeniami, realizację planu finansowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych państwowej osoby prawnej, głównie z uwagi na nieprawidłowości w planowaniu i realizacji zadań inwestycyjnych. Pozytywnie z zastrzeżeniami oceniliśmy wykonanie planu finansowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwracając uwagę, że w 2011 roku stan funduszu obniżył się o 5.800.000 tys. zł, do kwoty minus 16.700.000 tys. zł. Ponieważ fundusz nie był w stanie pokryć wydatków z przychodów własnych i dotacji z budżetu państwa i zasilającej go kwoty 4.000.000 tys. zł ze środków Funduszu Rezerwy Demograficznej, w celu zachowania płynności wypłat otrzymał pożyczkę z budżetu państwa w wysokości 5.000.000 tys. zł oraz zaciągnął kredyt w wysokości 800.000 tys. zł, a więc razem 5.800.000 tys. O tyle właśnie obniżył się stan funduszu. Jednocześnie zagrożeniu niestabilności, na co zwraca uwagę Najwyższa Izba Kontroli, niestabilności, tej pogłębiającej się tendencji nierównowagi pomiędzy dochodami a wydatkami funduszu sprzyja nieutworzenie funduszy rezerwowych dla ubezpieczeń rentowych i chorobowego oraz ubezpieczenia wypadkowego, co Najwyższa Izba Kontroli wielokrotnie postulowała, również podczas poprzednio rocznych kontroli. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę pana prezesa o odniesienie się do pytań i uwag.

Prezes ZUS Zbigniew Derdziuk:

Może ja się odniosę do tej części NIK-owskiej, a pani prezes do części pani poseł sprawozdawcy. To może zaczniemy od pytań pani poseł sprawozdawcy.

Wiceprezes ZUS Mirosława Boryczka:

Jeżeli popatrzymy na to, co działo się ze składką do otwartych funduszy emerytalnych, jak państwo pamiętacie, zmniejszyła się z 7,3% do 2,3%. Dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oznacza to zmianę struktury przychodów, ponieważ łączna kwota przychodów nie uległa zmianie, natomiast przesunęła się za 7 miesięcy, kiedy obowiązywała właśnie ta zmieniona składka 9.600.000 tys. zł pomiędzy refundacją z budżetu państwa a wpływami ze składek. Czyli, podsumowując, zwiększyły się wpływy ze składek o tę kwotę, a zmniejszyła się refundacja z budżetu państwa.

Jeżeli chodzi o sprawę zobowiązań Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i stan finansowy Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to trzeba pamiętać o tym, że po zmianie właśnie tej związanej z otwartymi funduszami emerytalnymi, w tej chwili pokrycie wydatków składkami wynosi 68%. Taka jest struktura przychodów i kosztów Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co oznacza, że te 32%, które nie znajduje pokrycia w składkach, musi być finansowane z innych źródeł. Jest finansowane bądź z dotacji z budżetu państwa, bądź z zasilenia z Funduszu Rezerwy Demograficznej, bądź też od kilku lat pożyczkami z budżetu państwa. I to właśnie pożyczki z budżetu państwa przede wszystkim powodują wykazywaną na stanie funduszu pogłębiającą się kwotę zobowiązań. Na koniec roku ta kwota zobowiązań, która jest, jak rozumiem, tą najistotniejszą, wynosi blisko 16.000.000 tys. zł, (15,8) i zgodnie z zawartymi umowami pożyczki będą spłacane. Tak przewidują umowy w roku 2013 i 2014, aczkolwiek warto pamiętać, że Wysoki Sejm zechciał przyjąć ustawę budżetową na rok 2012, w której także pożyczka z budżetu państwa w wysokości 315.000 tys. zł jest przewidziana.

Wtedy, kiedy Fundusz Ubezpieczeń Społecznych potrzebuje jeszcze dodatkowego finansowania bądź na przejściowe finansowanie związane z zarządzaniem płynnością, zaciągamy także kredyty. Przy czym zaciągnięcie kredytu przez Fundusz Ubezpieczeń Społecznych znaczy najczęściej to, że mamy dostępne linie kredytowe. Mamy zawarte umowy z bankami. Z tytułu zawartych umów nie ponosimy żadnych opłat, natomiast, jeżeli zachodzi taka potrzeba, mamy do dyspozycji postawione kredyty. W tej chwili

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma 4.800.000 tys. dostępnych linii kredytowych. Tak samo było w zeszłym roku 2011, natomiast średnioroczne zadłużenie FUS-u wynosiło tylko 112.000 tys. zł z niespełna 900.000 tys. zł kredytu na koniec 2011 r. Przy okazji warto też, żebyście państwo pamiętali o tym, że te kredyty, z których korzystamy, udało nam się wynegocjować bardzo korzystnie; najtańsze z kredytów miały marżę na poziomie 45 punktów bazowych. To bardzo niska marża, zbliżona do 52-tygodniowych bonów skarbowych, czasami nawet tańsza. W związku z czym warto o tym pamiętać.

Jeżeli chodzi o Fundusz Emerytur Pomostowych, czyli ten niewielki fundusz u nas, bo stan funduszu na koniec 2011 r. roku to 220. Z naszych prognoz wynika, że dotacja po raz pierwszy będzie potrzebna w roku 2015. Zarówno na rok 2013 jak i rok 2014, jeżeli tendencja się utrzyma, powinny wszystkie wydatki być finansowane ze składek.

Fundusz Rezerwy Demograficznej rzeczywiście jest wykorzystywany od roku 2010 na zasilenie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ale też stan jego aktywów co roku wzrasta. Dzieje się to z dwóch przyczyn. Oczywiście, dzięki naszej polityce inwestycyjnej, chciałam przypomnieć, w zeszłym roku tylko Fundusz Rezerwy Demograficznej uzyskał dodatnią stopę zwrotu; otwarte fundusze emerytalne wszystkie ponosiły straty. Ale druga rzecz to wpływające regularnie przychody z prywatyzacji, które są wyższe zawsze od przekazywanych środków na zasilenie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, stąd też stan funduszu ciągle wzrasta. Planujemy, że o ile otwarliśmy ten rok 13.000.000 tys. zł, zakończymy go blisko 16.000.000 tys. zł i ta kwota będzie wzrastać.

Fundusze rezerwowe, które pojawiły się zarówno w pytaniu pani poseł Mrzygłockiej, jak i w wystąpieniu Najwyższej Izby Kontroli. To jest tak, że jeżeli nie ma się z czego, to nie można utworzyć funduszy rezerwowych, ponieważ, jak już mówiłam, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych ma 32% nadwyżkę kosztów nad składkami. W związku z tym oznaczałoby to, że gdybyśmy mieli utworzyć fundusze rezerwowe, trzeba by się było na to zapożyczyć. W długim okresie nie wydaje się być racjonalnym działaniem.

I nasza najważniejsza działalność, która jest realizowana przez ZUS na rzecz FUS-u, czyli dostarczanie świadczeń. Dostarczanie świadczeń to w ogóle nasze największe koszty, ponieważ sięgają 300.000 tys. zł rocznie, w zależności od roku, ale także w zależności od tego, jak zmienia się struktura sposobu dostarczania świadczeń.

2011 rok zamknęliśmy prawie 60% naszych świadczeniobiorców otrzymującymi rachunki za pośrednictwem banku. To bardzo dobra proporcja 60: 40 także z dwóch przyczyn, po pierwsze, oczywiście, jesteśmy aktywnymi uczestnikami programu wzmacniania obrotu bezgotówkowego w Polsce. Ale to także są wymierne pieniądze, ponieważ dostarczenie świadczenia przekazem pocztowym jest ciągle dosyć kosztowne. Natomiast, jeżeli chodzi o przelewy bankowe, udaje nam się podejmować działania znacząco zmniejszające koszty. I tak w 2011 r. zapłaciliśmy za dostarczanie na rachunki bankowe 30.000 tys. zł. Od tego roku nie będziemy już płacić nic, ponieważ właśnie dzięki umowie z PKO Bankiem Polskim, który wygrał przetarg na obsługę rachunku skonsolidowanego wraz z dostarczaniem świadczeń na rachunki naszych świadczeniobiorców, cena za jeden przelew bankowy wynosi 0 zł.

Jeżeli chodzi o średnie wynagrodzenie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, wynagrodzenie zasadnicze w roku 2011 wyniosło średnio 2963 zł. Jeżeli dodamy wszystkie składniki wynagrodzeń z nagrodami, trzynastkami, nagrodami jubileuszowymi, odprawami emerytalnymi, to takie średnie wynagrodzenie w 2011 r. wyniosło 3677 zł.

Prezes ZUS Zbigniew Derdziuk:

Panie przewodniczący, odpowiadając na pytanie pana dyrektora Szczerbińskiego z Najwyższej Izby Kontroli, chciałem powiedzieć, że mamy zasadniczą rozbieżność z Najwyższą Izbą Kontroli w zakresie, jak to nazwano, nieprawidłowości planu rzeczowo-finansowego. Bo plan finansowo-rzeczowy w planie, który Sejm przyjmuje, jest podzielony na 5 grup, czyli grupa 1, 2, 3, 4 i 5. W pierwszej grupie jest zadań 14, w drugiej – 197, w trzeciej – 237, w czwartej – 87 i w piątej – 28. Łączna ich wartość to 434.000 tys. zł. Zachowując transparentność i taką efektywność, w ubiegłym roku mieliśmy tylko 75%, w roku sprawozdawczym 2011 było prawie 90%, dlatego na bieżąco

dostosowaliśmy ten plan nie zmieniając w ramach grup tego zatwierdzenia przez Sejm, zmieniając różne działania. A to przetarg nie wyszedł, a to na przykład część zadań związanych z pierwszą grupą, czyli nieruchomościami. Czekaliśmy na rozstrzygnięcie art. 115, więc Zarząd praktycznie co miesiąc na bieżąco analizował ten plan, który jest wewnętrznym dokumentem zakładu. I to pozwoliło nam na efektywne wydatkowanie tych środków w taki sposób, że cykl realizacji zadań został skrócony, a podstawowe działania, na przykład, w zakresie grupy 5 – informatyki, pozwoliły nam zakupić te usługi bądź instalacje, które są niezbędne do realizacji zadań. Bo przecież w trakcie roku pojawiały się zdarzenia, na które ZUS musiał mieć zmienione plany. Jak weszła ustawa o składkach 5-procentowych, to ZUS musiał to wykonać. Więc w tym zakresie nawet nie byłem w stanie we wrześniu 2010 roku takich rzeczy przewidzieć, bo tego projektu jeszcze nie było. Więc w tym sensie plan jest przejrzysty w grupach, które są.

W ustawie budżetowej nie było żadnych naruszeń i innych działań. Rzeczywiście, to jest raczej wielość zmian dostosowawczych, ale które są transparentne, dlatego że przyjęliśmy taką politykę, że na szczeblu Zarządu są publikowane i dużo łatwiejsze do skontrolowania. NIK nie miał oczywiście problemów z kontrolowaniem, tylko miał dużo pracy w tym zakresie, bo dużo tych zmian było.

Jeśli chodzi o FRD, to rzeczywiście mamy pewien dylemat, bo, z jednej strony, zakład jest administratorem tych funduszy i wykonuje przepisy ustawy, więc my nie mamy możliwości niepobrania z FRD 4.000.000 tys. zł na zasilenie FUS-u, a to uszczupla FRD w tym zakresie, bowiem tak Wysoki Sejm uchwalił. A ZUS wykonując dostaje to rzeczywiście. To jest pewna recenzja tego całego funduszu i taka jest rola Najwyższej Izby Kontroli, aczkolwiek, jak mówiłem, dochody z prywatyzacji i dochody ze składek pozwalały na to, że łączna wartość środków na tym Funduszu Rezerwy Demograficznej rosła. Mamy świadomość, że w porównaniu z innymi krajami nasz Fundusz Rezerwy jest na kilka tygodni, a są kraje, które mają na 4 lata, ale mam nadzieję, że dojrzejemy do takiego bogactwa, tylko nie tak od razu.

Jeśli chodzi o FUS i te aspekty związane z Funduszem Rezerwowym, to już pani prezes częściowo powiedziała. Rzeczywiście, przepis mówi, że się go tworzy, jak są nadwyżki. Nie ma nadwyżek, więc nie ma tytułu, środków do tworzenia.

Jeśli zaś chodzi o taką rosnącą pulę środków na zobowiązania, to rzeczywiście jest pewna kumulacja pożyczek nieoprocentowanych. I znowu zobowiązania, które realizuje Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, czyli wypłata świadczeń, są wymagalne, więc my też nie mamy możliwości odmówienia komukolwiek wypłaty należnego świadczenia, jeśli mu z mocy prawa przysługuje. Trzeba traktować Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i wszystkie fundusze, którymi zarządza Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jako elementy sektora finansów publicznych. One też wpływają na przesunięcia elastyczne w zakresie alokacji zobowiązań w poszczególnych częściach polityki finansowej państwa. Dlatego, tak jak pani prezes Boryczka mówiła, mamy taką sytuację, że niekiedy nasze kredyty były tańsze aniżeli bony czy obligacje, które emituje minister finansów. Więc my w bardzo bliskiej współpracy z ministrem finansów, poszanowaniu autonomii, odpowiedzialności organów, prowadzimy politykę, która zapewnia niezachwianą płynność. I to jest podstawowy cel, a wszystkie nasze działania mieszczą się w prawie i w zobowiązaniach w wielu ustawach dotyczących naszych świadczeń, czy to w ustawie o rentach i emeryturach z FUS, jak też ustawie budżetowej nałożonej na zakład.

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie widzę. Bardzo proszę panią poseł Mrzygłocką o sformułowanie wniosku po tych odpowiedziach.

Poseł Katarzyna Mrzygłocka (PO):

Proponuję pozytywną opinię.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec propozycji pozytywnego zaopiniowania bloku piątego, punkty od 10 do 14? Nie słyszę sprzeciwu, a zatem pozytywnie zaopiniowaliśmy część budżetową 73 – Plan finansowy Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Plan finansowy

Funduszu Emerytur Pomostowych, Plan finansowy Funduszu Rezerwy Demograficznej i Plan finansowy Państwowej Osoby Prawnej Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wykonanie w roku 2011. Dziękuję panu prezesowi i pani wiceprezes Boryczce.

Teraz w następnej kolejności poprosimy przedstawicieli Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Chwilka na zmianę miejsc, tak, dziękuję.

Zatem, przystępujemy do bloku drugiego, według porządku naszego posiedzenia, pkt 5 –Część budżetowa 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz pkt 6 – Część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie poz. 30. Referuje pan minister, kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, bardzo proszę panie ministrze.

P.o. kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Jan Stanisław Ciechanowski:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. W 2011 r. Urząd realizował, jak co roku, zadania wynikające z 6 ustaw. Kilka podstawowych statystyk na koniec 2011 r. Mamy obecnie ponad 84 tys. kombatantów, ponad 74 tys. ofiar represji, ponad 3 tys. innych uprawnionych, razem ponad 162 tys. osób. Zmiana *in minus*, jeżeli chodzi o stan osobowy, tj. 9% w stosunku do roku 2010. Ponad 210 tys. wdów i wdowców, ponad 129 tys. robotników przymusowych, ogółem 503 tys. osób pozostających w kręgu zainteresowania urzędu. Średnia wieku kombatantów to 89 lat – wdów, wdowców – 84 lata.

Do priorytetowych zadań realizowanych przez urząd należało prowadzenie postępowań administracyjnych, wydaliśmy łącznie ponad 14 tys. decyzji i postanowień, udzielanie pomocy pieniężnej kombatantom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej. Łączna kwota na pomoc wyniosła ponad 10.000 tys. zł, z czego 1000 tys. przeznaczono dla Związku Inwalidów Wojennych. Pozostałą kwotę rozdysponowano pomiędzy ok. 15 tys. osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji materialnej, losowej czy też zdrowotnej. Średnia kwota pomocy na osobę wyniosła 619 zł. Wpłynęło ponad 17 tys. wniosków.

Urząd w 2011 r. kontynuował również akcję organizacji dla kombatantów turnusów rehabilitacyjnych. Realizował zadania w zakresie upamiętniania i popularyzowania historii walk o odrodzenie Polski, represji wojennych okresu powojennego poprzez uroczystości, publikacje. Dwie najważniejsze uroczystości, to ta zorganizowana na Monte Casino oraz w Buzułuku, w miejscu tworzenia armii gen. Andersa. Urząd był współorganizatorem 219 przedsięwzięć. Uczestniczyliśmy w ponad 300 uroczystościach upamiętniających tradycje niepodległościowe, do tego dochodzą jeszcze uroczystości przez nas dotowane. Kontynuowaliśmy zadania związane z przyznawaniem orderów, odznaczeń, wyższych stopni wojskowych. Uhonorowano w ten sposób prawie 2 tys. kombatantów w roku 2011.

Dochody urzędu zostały zaplanowane w wysokości 36.000 zł. Wykonanie wyniosło 34.000., co stanowiło 95% w stosunku do planu. Niewykonanie zaplanowanych dochodów nastąpiło z powodu mniejszej sprzedaży czy mniejszej prenumeraty Biuletynu „Kombatant". W ogóle mamy taki plan, żeby od 2013 r. ten Biuletyn był rozprowadzany nieodpłatnie.

Jeżeli chodzi o wydatki, to zostały one zaplanowane w wysokości 29.148 tys. W trakcie roku minister finansów czterema decyzjami zwiększył wydatki urzędu o kwotę 710.000 zł. To jest głównie rezerwa celowa na zadośćuczynienie rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych. W wyniku dokonanych zmian ogółem budżet wyniósł 29.858 tys. Wykonanie wyniosło 28.933 tys., czyli 96,9%. I oczywiście kwestia realizacji zadania wynikającego z ustawy z roku 2009 o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych w latach 1956-1989. Środki budżetowe na realizację powyższej ustawy pochodziły z rezerwy celowej zapisanej w budżecie. Z uwagi na mniejszy wpływ wniosków do urzędu o przyznanie świadczenia pieniężnego, wykonanie wypłaconych świadczeń rodzinom ofiar wyniosło 200.000 zł, dla 4 beneficjentów po 50.000, co stanowiło 28,6% w stosunku do planu. Tu chciałem powiedzieć, że co roku nie wiemy, ile osób z tych uprawnionych się zgłosi. Myśmy

się opierali na szacunkach przedstawionych w tym względzie przez Instytut Pamięci Narodowej.

Szczegółowe wykonanie budżetu urzędu za rok 2011 zaprezentowano w sprawozdaniu. Jeżeli Wysoka Komisja ma jakieś pytania do mnie, z przyjemnością odpowiem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę o wprowadzenie do dyskusji i propozycje wniosków – pan poseł Marek Plura.

Poseł Marek Plura (PO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący, szanowni państwo. Tak jak tutaj szczegółowo opisał pan minister, większość zadań planu budżetowego była wykonana praktycznie w 100% lub w procencie niewiele mniejszym, poza tym jednym odstępstwem, o którym także pan minister wspomniał, mianowicie zadośćuczynieniem rodzinom ofiar wystąpień wolnościowych. Sprawozdanie, które otrzymaliśmy, zawiera także informacje, iż w roku 2011, podobnie jak w latach ubiegłych, wysokość środków na pomoc społeczną, na kombatantów była niewystarczająca, aby dokonać ich podziału na gminy, zgodnie z art. 19 ust. 4 ustawy o kombatantach.

Stąd pytanie do pana ministra o bardziej szczegółową ocenę tego zjawiska, o to, jak można by odnieść się do tych potrzeb odnotowanych przez Urząd? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Proszę o stanowisko Najwyższą Izbę Kontroli – pan dyrektor Szczerbiński, proszę.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w części 54 jak i wydatków w zakresie środków z rezerwy celowej w części 83 nie stwierdzając nieprawidłowości w zakresie realizacji wydatków i dochodów, i stwierdzając wiarygodność ksiąg rachunkowych jak i sprawozdań finansowych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie widzę. Proszę, zatem, pana ministra o odniesienie się do uwag, pytania pana posła Plury.

P. o. kierownika UDSKiOR Jan Stanisław Ciechanowski:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Od wielu, wielu lat ta kwota utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie, ok. 10.000 tys. Myśmy te ponad 17 tys. wniosków, o których mówiłem, realizowali. Średnia kwota pomocy na osobę wyniosła 619 zł. Gdyby każda uprawniona osoba otrzymała pomoc, średnia ta wyniosłaby ok. 28 zł. Czyli szacujemy, że potrzeba by ok. 30.000 tys. zł, żeby rzeczywiście w sposób efektywny można było dokonać podziału tych środków przez gminy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Jest propozycja pozytywnego zaopiniowania pkt. 5 i 6, a zatem, pkt 5 – Część budżetowa 54 i pkt 6 – Część budżetowa 83. Czy jest sprzeciw wobec zamiaru pozytywnego zaopiniowania tych punktów? Sprzeciwu nie słyszę, a zatem pozytywnie Komisja opiniuje wykonanie budżetu w roku 2011 w powyżej wskazanym zakresie. Dziękujemy panu ministrowi Ciechanowskiemu.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Tak jak już sygnalizowałem, prośba, by teraz były to punkty, za które jest odpowiedzialny pan minister Jacek Męcina. Ze względu na inne obowiązki pana ministra, proponuję, abyśmy teraz rozpatrzyli sprawy objęte blokiem 6, czyli pkt. od 15 do 20 i blokiem 8 – pkt. 23-25. Nie słyszę sprzeciwu, uznaję, że Komisja akceptuje taką kolejność rozpatrywania. A zatem, w bloku 6 pkt 15 – Część budżetowa 31 – Praca, pkt 16 – Plan finansowy Funduszu Pracy, pkt 17 – Plan finansowy Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, pkt 18 – Część budżetowa 83 – rezerwy celowe w zakresie poz. 33, pkt 19 – Program wieloletni

w zakresie zadania 14.2 – Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy i pkt 20 – Środki z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Bardzo proszę pana ministra Jacka Męcinę o przedstawienie istoty sprawozdania z wykonania budżetu z 2011 r.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jacek P. Męcina:

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, bardzo miło po raz pierwszy po moim powołaniu stanąć przed Komisją. Poproszę pana dyrektora Śliwonika o przedstawienie najważniejszych elementów. Natomiast będę się starał odpowiedzieć na państwa pytania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Witamy, zatem pana ministra i prosimy pana dyrektora o te najważniejsze kwestie ze sprawozdania.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w MPiPS Piotr Śliwonik:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Szczegółowe omówienie dochodów i wydatków w poszczególnych działach części budżetowych będących w dyspozycji Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz informacje o zatrudnieniu i wynagrodzeniach przedstawiono Wysokiej Komisji w złożonych sprawozdaniach z wykonania budżetu za 2011 rok. I teraz pozwolę sobie zaprezentować najważniejsze dane z przedłożonego materiału.

Jeżeli chodzi o pkt. 15, który dotyczy części budżetowej 31 – Praca, dochody w tej części zostały zaplanowane w wysokości 53.306 tys. zł. Ich realizacja wyniosła 45.314 tys. zł. Podstawowym źródłem dochodów tej części budżetowej były wpływy osiągane przez Ochotnicze Hufce Pracy z tytułu prowadzonej działalności, a także dochody uzyskane z przyjętych zadań, które w 2010 r. były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze. Jeżeli chodzi o wydatki części 31 w ustawie budżetowej, to wynosiły one 365.495 tys. Poprzez dokonane zwiększenia wynikające z uruchomienia środków rezerw celowych spowodowały zmianę planu wydatków do poziomu 422.000 tys. zł, natomiast zrealizowane wydatki w tej części wyniosły 406.460 tys. zł. Stanowi to 111% założeń ustawy budżetowej oraz 96% planu po zmianach.

Wydatki w grupach ekonomicznych kształtowały się następująco: na świadczenia wydano 438.000 zł, wydatki bieżące pochłonęły 279.000 tys. zł, wydatki majątkowe 7.700 tys. zł i wydatki finansowane z funduszy strukturalnych 118.727 tys. zł.

Jeżeli chodzi o wydatki bieżące, finansowane były przede wszystkim koszty funkcjonowania Ochotniczych Hufców Pracy i tutaj była kwota 195.000 tys. zł. Ponadto, pozostałe kwoty zostały przeznaczone na realizację kosztów funkcjonowania urzędu ministra – Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Centrum Partnerstwa Społecznego Dialog, Zakładu Wydawniczo-Poligraficznego oraz Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego.

Kwota wykonanych wynagrodzeń na koniec roku 2011 w części 31 – Praca wyniosła 161.000 tys. tj. 99% planu po zmianach. Przeciętne wynagrodzenie osobowe w resorcie pracy utrzymane było na poziomie roku 2010.

Przechodząc do pkt. 16, który dotyczy wykonania Planu finansowego Funduszu Pracy, informuję następująco: stan Funduszu na początek 2011 roku wyniósł 3.989.000 tys. zł. Planowane przychody Funduszu Pracy wynosiły 10.402.000 tys. zł. Natomiast ich realizacja wyniosła 10.487.000 tys. zł.

Głównym źródłem przychodów Funduszu Pracy były wpływy z obowiązkowej składki, które wyniosły 8.900.000 tys. zł i stanowiły 85% ogółu przychodów.

Kolejną pozycję w przychodach Funduszu były środki z budżetu Unii Europejskiej, które stanowiły refundację wydatków i wyniosły 1.058.000 tys. zł i stanowiły 10% ogółu przychodów.

Jeżeli chodzi o wydatki Funduszu Pracy w 2011 r., planowane wyniosły 8.873.000 tys. natomiast ich wykonanie…

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Przepraszam bardzo, panie dyrektorze. Ja bardzo serdecznie państwa proszę o umożliwienie spokojnego przedstawienia planów finansowych i referatów ministerstwa, rozmowy proponuję przenieść do kuluarów. Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, panie dyrektorze.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w MPiPS Piotr Śliwonik:

Jeżeli chodzi o wykonanie wydatków, to zamknęło się to kwotą 8.744.000 tys. zł, czyli 99% planu po zmianach.

I teraz krótko struktura wydatków. Największa część środków przeznaczona została na zasiłki, świadczenia dla bezrobotnych. Wydatkowano kwotę 4.671.000 tys. zł. Kolejną pozycję stanowiły wydatki przeznaczone na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, gdzie wydatkowano kwotę 3.339.000 tys. zł. I na pozostałe wydatki przeznaczono kwotę 733.000 tys. zł. Na koniec 2011 r. stan Funduszu Pracy wyniósł 5.732.000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o pkt 17 dotyczący wykonania Planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, z takich bardziej szczegółowych informacji można podać przede wszystkim to, że stan Funduszu na początek to 4.470.000 tys. Przychody Funduszu wyniosły 575.873 tys. i pochodziły przede wszystkim ze składek od pracodawców w kwocie 363.000 tys. i pozostałe przychody na kwotę 212.000 tys. zł. Na pozostałe przychody składały się odsetki bankowe, odsetki ustawowe naliczone od wierzytelności funduszu i pozostałe przychody, m.in. z tytułu sprzedaży nieruchomości w Koninie.

Wydatki Funduszu zrealizowano w kwocie 260.000 tys. zł i wydatki dotyczyły głównie kosztów bieżących Funduszu. Ponadto, zrealizowano również transfery na rzecz ludności mieszczące się należnościach w wysokości prawie 164.000 tys. zł. I stan Funduszu na koniec 2011 r. wyniósł 4.785.000 tys.

I jeszcze tutaj taka sprawa organizacyjna, że na podstawie art. 91 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z dniem 1 stycznia 2012 został pozbawiony osobowości prawnej. Zadania pracowników zatrudnionych dotychczas w Krajowym Biurze Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz w biurach terenowych Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przejęły odpowiednio urząd ministra właściwego do spraw pracy oraz właściwi marszałkowie województw.

Pkt 18, który dotyczy Rezerwy celowej z poz. 33 – środki na realizację ustawy o służbie zastępczej. Kwota planowana w tej rezerwie wynosiła 500.000 zł. Środki nie zostały wykorzystane. Natomiast celem powstania tej rezerwy było uzupełnienie planu finansowego budżetu wojewodów części 85 w dziale 853 – Pozostałe zadania z zakresu pomocy społecznej, na uzupełnienie budżetu wojewodów. Natomiast okazało się, że to uzupełnienie nie było konieczne.

Pkt 19 – Program wieloletni Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy (II etap). Podstawą realizacji programu wieloletniego Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy (II etap) jest uchwała Rady Ministrów nr 154/2010 z 21 września 2010 r. Realizatorem i głównym podmiotem odpowiedzialnym za jego realizację jest Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. I na realizację zadań z zakresu służb państwowych w 2011 r. wydatkowano 100% planowanych nakładów, czyli 19.000 tys.

I przechodząc do ostatniego punktu z tego bloku, czyli pkt 20 – Wykonanie budżetu środków europejskich w ramach POKL informuję, że Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej pełni funkcję instytucji pośredniczącej dla priorytetu 1.2 POKL oraz instytucji pośredniczącej II stopnia dla działań 5.4 – 5.5 POKL. I na realizację tych zadań w ustawie budżetowej ujęto środki w wysokości 926.000 tys. zł. W trakcie roku plan został zwiększony o kwotę blisko 757.000 tys. zł. I wykonane wydatki wyniosły 1.634.000 tys. zł, czyli 97% planu po zmianach.

Dziękuję bardzo. Tak króciutko, jeżeli można.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Proszę o wprowadzenie do dyskusji i propozycje wniosków pana przewodniczącego Stanisława Szweda.

Poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję bardzo. Cieszę się, że jest pan nowy minister, bo będę mówił praktycznie to samo, co rok temu i dwa lata temu. I mam nadzieję, że tym razem ministerstwo pod nowym kierownictwem, jeśli chodzi o rynek pracy, przynajmniej tych naszych parę wniosków ujmie nie w tegorocznym budżecie, bo budżet już jest zamknięty, ale mam nadzieję, że w przyszłym roku.

I tak po kolei, bo oczywiście najważniejszy temat, który będę poruszał, to jest Fundusz Pracy, ale zgodnie z naszym harmonogramem, pierwsza część dotyczy Pracy. Tak jak już tutaj pan dyrektor zreferował, główna pozycja, to są Ochotnicze Hufce Pracy. I dwie uwagi – wykonanie w pełni dochodów wynikało przede wszystkim z tego, że gospodarstwa pomocnicze zostały zlikwidowane, zostało to przeniesione, powstały jednostki budżetowe.

I kilka takich jeszcze uzupełniających informacji. Prawie 3500 uczestników posiadających status pracownika młodocianego zostało przejętych przez OHP. Praktycznie wszyscy pracownicy, bo na 600 pracowników 560 zostało przejętych. Czyli tutaj sprawy zatrudnieniowe pozytywnie oceniam, że zostały rozwiązane. Mieliśmy pewne obawy, jak to się będzie toczyło przy przejęciu. W dalszym ciągu w Ochotniczych Hufcach Pracy pozostaje problem niskiego poziomu płac. Płaca na poziomie 2600, a tu nawet 1800 zł brutto, te płace naprawdę nie zachęcają do pracy, szczególnie z młodymi ludźmi. Na to po raz kolejny zwracam uwagę, że to jest ważna sprawa.

I oczywiście realizacja programów ze środkami europejskimi, też tutaj w ramach ochotniczych hufców pracy jest wykonywana. Tak, że w tym dziale Praca – nie wnoszę uwag i będę wnioskował o pozytywne zaopiniowanie. To jest część 15. I jak pan przewodniczący pozwoli, to bym przeszedł część 18, 19 i 20, a później bym wrócił do Planów Funduszu Pracy.

Jeśli chodzi o Część 18 – środki na realizację ustawy o służbie zastępczej, zastanawiałem się, po co to w ogóle mamy ciągle. Ale rozumiem, że jest potrzeba, wynika to z innych przepisów, a później ewentualnie pan dyrektor się odniesie. Oczywiście, jest zero wykonania, bo nie było zapotrzebowania. Tutaj wniosek jest pozytywny.

Jeśli chodzi o program Poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy, to warto tutaj zwrócić uwagę, że ponad 100.000 tys. zł mamy przeznaczone na realizację tego programu. I dobrze, że ten program realizujemy i realizuje go głównie Centralny Instytut Ochrony Pracy– Państwowy Instytut Badawczy. Tylko przypomnę, w 2011 r. prawie 30.000 tys. zł. W 2012 r. te środki są zapewnione i druga część tego programu jest dobrze realizowana. I tutaj też nie wnoszę żadnych uwag, czyli będzie pozytywny wniosek o zaopiniowanie.

Jeśli chodzi o pkt 20, czyli wykorzystanie środków europejskich, to tutaj nie w pełni zostały wykorzystane środki w różnym zakresie rozwoju przedsiębiorczości – na poziomie 80%, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich – 82%, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości – 93%. Tutaj prosiłbym jeszcze pana dyrektora czy pana ministra o uzupełnienie, skąd jednak nie w pełni wykorzystane środki europejskie, ale tu też będę wnioskował o pozytywne zaopiniowanie.

I teraz przeszedłbym do dwóch projektów. Plan finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Korzystając z obecności pana ministra, pan minister pamięta doskonale, wcześniej, jako w innej roli, nasze dyskusje na temat ustawy o łagodzeniu skutków kryzysu, mówię w skrócie. I w tym sprawozdaniu, które mamy, potwierdziły się nasze obawy, że ta ustawa w tym zakresie, niestety, praktycznie nie funkcjonowała. Realizacja tych 950.000 tys. zł, które zostały przekazane z Funduszu Pracy na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, jest śladowa – 0,2%. Pokazuje, że może pomysł był dobry, ale, niestety, po stronie ustawodawcy, czyli nas, nie był dobrze zapisany i zrealizowany. Stąd tutaj moja

główna uwaga dotyczy niewykonania tego planu. I też zwrócenie uwagi w ramach później oceny budżetu państwa. Chciałem, żeby pan przewodniczący, który będzie koreferował nasze sprawozdanie na Komisji Finansów, o tym powiedział. Stąd mój wniosek będzie o negatywną opinię ze względu na to, że ta ustawa praktycznie nie została zrealizowana. Miała pomóc pracownikom, a nie pomogła ani przedsiębiorcom, ani pracownikom i jej wykonanie jest śladowe.

Oczywiście, cieszy stan Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, bo on jest na poziomie prawie 4.500.000 tys. zł. I tutaj, do pana ministra: trzeba poważnie się zastanowić, jak ten fundusz w jakiś inny sposób wykorzystywać. Bo jeżeli mamy na Funduszu prawie 4.500.000 tys. zł, to zawsze jest pokusa, żeby coś z tym funduszem innego zrobić niż jego przeznaczenie. A wiemy doskonale, ile jest problemów, jeśli chodzi o niewypłacanie wynagrodzeń, jak niejednokrotnie zakłady pracy mają duże trudności z różnymi wypłatami. Pan pamięta też, panie ministrze, że kiedyś mieliśmy taką formułę, od której odeszliśmy, formy pożyczek na przejściowe trudności. Odeszliśmy od tego ze względu na to, że w tym czasie jedna kopalnia wykorzystała cały Fundusz i go nie było. Ale może jednak trzeba było znaleźć jakieś inne mechanizmy, które w jakiś sposób ten fundusz by lepiej wykorzystywały. To jest fundusz, na który składają się pracodawcy, i on powinien w tym kierunku iść, żeby jednak pracodawcy w większym zakresie mogli z niego korzystać. I myślę, że to jest nowe wyzwanie przed ministrem, który ten temat doskonale zna, bo jako reprezentant pracodawców w Komisji Trójstronnej wielokrotnie na ten temat brał udział w dyskusjach.

I tutaj, panie przewodniczący, mój wniosek będzie o negatywne zaopiniowanie.

I teraz, jeśli chodzi o Fundusz Pracy, to jest podobna sytuacja, jak w ubiegłym roku i w przyszłym roku będzie podobnie. Ja cały czas o tym mówię. To jest kwestia obcięcia środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Przychody mamy na poziomie 10.000.000 tys., z tego większość pochodzi ze składek odprowadzanych przez pracodawców. Środki unijne zwiększone i tutaj nie ma uwag.

Jeśli chodzi o wydatki, to niestety, w tym zakresie sytuacja się zmieniła. Większość wydatków to są zasiłki i świadczenia, więc zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne – duża pozycja, bo to jest 1.625.000 tys. zł. Do tego jeszcze dołożymy 770.000 tys. na staże dla lekarzy i pielęgniarek. To widzimy, że ten trend, o którym cały czas mówimy, że Fundusz Pracy powinien w głównej mierze być przeznaczany na aktywizację, na poszukiwanie miejsc pracy, na tworzenie nowych miejsc pracy, nie spełnia swoich oczekiwań. Zasiłki, świadczenia przedemerytalne, które nie były wcześniej finansowane z Funduszu Pracy czy staże pielęgniarek, lekarzy, to nie jest to.

I teraz aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – 3.400.000 tys. zł, czyli w stosunku do2010 roku 50% środków mniej. Jeżeli spojrzymy tylko na opinię, którą BAS nam przedstawił, z niej wynika również, ile osób mogłoby skorzystać z tych form, a nie korzysta. Podam przykład. Jeśli chodzi o skierowania na szkolenia – o 128 tys. osób mniej niż w 2010 r. Udział w robotach publicznych – o 51 tys. mniej. Rozpoczęcie staży – o 188 tys. Bardzo popularna forma, jeśli chodzi o dotacje dla bezrobotnych na tworzenie nowych miejsc pracy – podobnie. Tak samo dotacje dla przedsiębiorców, którzy korzystają z formy dotacji na utworzenie nowych miejsc pracy.

Na to wszystko się nakłada, że stan funduszu na koniec 2011 r., wynosi 5.732.000 tys. zł. I do tego trzeba powiedzieć o sprawie, o której powinienem na początku powiedzieć. Mamy utrzymujące się wysokie bezrobocie, bo jest ono na poziomie 12,5% w 2011 r., 12,3% w 2010 r., czy 11,9% w 2009 r., ten rok będzie podobny, czyli cały czas mamy dwucyfrowe bezrobocie, mówię o średniej. Są oczywiście regiony w kraju, gdzie bezrobocie jest zdecydowanie wyższe, w województwach powyżej 20%, a są powiaty…, ciągle ten powiat o największych bezrobociu, powiat szydłowiecki, gdzie jest powyżej 35% bezrobocia. To pokazuje, że blokowanie tych środków na Funduszu Pracy na aktywne formy jest jakieś bezcelowe. I tu, mówię to w kontekście podejmowanych działań przez ministra pracy w stosunku do ministra finansów, bo tu jest główny spór, który toczymy w Ministerstwem Finansów. I mam nadzieję, że nowy

minister będzie bardziej skuteczny, jeśli chodzi o walkę z ministrem finansów, aby te środki uruchomić. Czy w całości, to nie wiem? Przypominam, że przy budżecie te nasze propozycje dotyczące przekazania dodatkowych 2.000.000 tys. zł nie znalazły uznania, a te 2.000.000 tys. w znaczny sposób by poprawiły sytuację Funduszu Pracy. Mam nadzieję, że ten rok jest ostatnim, gdzie oszczędzamy, w cudzysłowie, na Funduszu Pracy, a przeznaczymy te środki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Stąd mój wniosek o negatywne zaopiniowanie Funduszu Pracy.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Proszę o stanowisko pana dyrektora z Najwyższej Izby Kontroli – pan dyrektor Szczerbiński, bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, na wstępie chciałbym na ręce pana przewodniczącego przekazać podobnie, jak w poprzedniej sytuacji, stanowisko pana ministra. Bardzo dziękujemy za stanowisko pana ministra do Informacji – zawiera uzupełnienia dotyczące wstępu do Informacji oraz korygujące pewien błąd techniczny w wersji publikowanej już do wiadomości publicznej. Poprawimy te błędy w Informacji.

Odnosząc się natomiast do kwestii ocen sformułowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli do wykonania budżetu w części 31 oraz Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, należy stwierdzić, że w trzystopniowej skali ocen w tej kontroli – czyli „pozytywna", „pozytywna z zastrzeżeniami" oraz „negatywna" – Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, stwierdzając jednocześnie, że z przepisów ustawy wynika obowiązek zwrotu do kwietnia 960.000 tys. zł otrzymanych z Funduszu Pracy na łagodzenie skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców, i niewykorzystanych w tym programie. Natomiast pozytywnie z zastrzeżeniami Najwyższa Izba Kontroli oceniła wykonanie budżetu państwa w części 31. Zastrzeżenia dotyczyły, jak już zostało powiedziane, niepełnego wykonania środków zaplanowanych i przyznanych z rezerw celowych budżetu państwa w odniesieniu do poddziałań realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – to było 85% wykonania, rozpatrywania wniosków i podpisywania umów w terminach naruszających zasady dokonywania wyboru projektów w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki, nieprzestrzegania wewnętrznych zasad w zakresie obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych, realizowania wydatków po terminach zaciągniętych zobowiązań oraz nieopracowania wieloletniego planu współpracy międzynarodowej, który to obowiązek ustanowiła ustawa o działach administracji rządowej.

W przypadku Funduszu Pracy, również Najwyższa Izba Kontroli sformułowała ocenę pozytywną z zastrzeżeniami, a zastrzeżenia odnosiły się głównie do stwierdzenia, że w przypadku obniżenia o 50% środków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w porównaniu do roku 2010, jednocześnie nie monitoruje się efektywności po zakończeniu dofinansowania aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w zakresie refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy oraz przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Drugie zastrzeżenie dotyczyło niepodejmowania działań zapewniających korzystanie przez Fundusz Pracy z kodów źródłowych do nowej wersji komputerowej aplikacji – System publicznych służb zatrudnienia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Bardzo proszę – pani poseł Józefa Hrynkiewicz, ale bardzo proszę panią do mikrofonu, proszę się przesiąść.

Poseł Józefa Hrynkiewicz (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Chciałam poprzeć wniosek pana przewodniczącego Stanisława Szweda. I swoją drogą chciałam wyrazić zdumienie wobec opinii wyrażonej przez pana dyrektora z Najwyższej Izby Kontroli.

Fundusz Pracy jest państwowym funduszem celowym pochodzącym ze składek pracodawców w ponad 90%. I powinien być, zgodnie…. Przecież Najwyższa Izba Kontroli ocenia wykorzystanie tych funduszy także zgodnie z ich celowością. Więc jeśli celowym jest przy tak wysokim bezrobociu, w szczególności przy tak wysokim bezrobociu młodzieży, przechowywanie tych środków, to ja muszę powiedzieć, że muszę wyrazić zdumienie. Chciałabym też prosić, aby Komisja mogła otrzymać na piśmie uzasadnienie, jakie podstawy prawne pozwalają ministrowi pracy i ministrowi finansów nie wykorzystywać tych środków. Jak to się dzieje, że środki te są środkami, które są, można by powiedzieć, nie znajduję dobrego słowa, więc użyję być może niewłaściwego, zawłaszczane przez Ministra Finansów? Jaki jest powód, że te środki, które są ze składek pracodawców, a więc z tej części, w której pracodawcy mogliby je wykorzystać inaczej, są dodatkowym podatkiem, który się nakłada na pracodawców? To są rzeczy zdumiewające.

W związku z tym jeszcze raz wyrażę ogromne zdumienie, że Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia celowość takiego działania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa jeszcze chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie widzę. Było pytanie, rozumiem, pan dyrektor Szczerbiński chce się odnieść do tego pytania, proszę.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Szanowny panie przewodniczący, szanowna pani profesor, pani poseł. Otóż, Najwyższa Izba Kontroli ocenia w kontroli wykonania budżetu państwa ściśle literę prawa, czyli wykonanie ustawy budżetowej. Zwracam uwagę, że wysokość wykonania Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wykonana w podanej kwocie ponad 3.000.000 tys. zł, stanowiła 103,2% planu według ustawy budżetowej. To ustawodawca ustawił taką wysokość. My jedynie stwierdzamy, że zrealizowano to, co zapisał ustawodawca, w tej wysokości. To, że zapisał tak niewiele… W kontroli wykonania budżetu w części 31 – Funduszu Pracy oceniamy ministra pracy. Trudno mi w tej informacji ocenić ministra finansów, który być może taką decyzję podjął. Ja mogę mieć swoje prywatne zdanie na ten temat, ale jako pracownik Najwyższej Izby Kontroli odnoszę się wyłącznie do zapisów ustawy budżetowej i odnoszę się do tego, co zostało mi polecone do sprawdzenia przez Wysoką Izbę. I to starałem się sprawdzić rzetelnie, i sprawdziłem. I na tej podstawie w wykonaniu ustawy budżetowej mogę dać tylko ocenę pozytywną stwierdzając jednocześnie zastrzeżenia, o których raczyłem wspomnieć. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Też tak rozumiałem, że Najwyższa Izba Kontroli ocenia wykonanie budżetu, natomiast te wszystkie spory, te, o których mówiła pani poseł Hrynkiewicz, były oczywiście elementem sporu przy uchwalaniu budżetu i tych wszystkich kontrowersji, które wtedy były rozważane.

Pan minister Męcina – proszę panie ministrze, proszę o odniesienie się do tych uwag, pytań.

Sekretarz stanu w MPiPS Jacek P. Męcina:

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Postaram się odnieść do jak największej liczby wniosków. Cieszę się, że pan poseł Szwed dotknął kilku problemów, które rzeczywiście są istotne i powinny być przesłanką do tego, aby podjąć pewne działania. Już zresztą pewne działania podejmujemy.

Rozpoczynając, jeśli idzie o Ochotnicze Hufce Pracy, my też pozytywnie oceniamy te wszystkie działania, które Ochotnicze Hufce Pracy realizują na rzecz aktywizacji młodzieży, która bardzo często wypada z systemu edukacji. Dzięki m.in. tej instytucji i temu systemowi Polska ma jeden z najniższych wskaźników bezrobocia wśród młodzieży bez kwalifikacji. I to jest bardzo ważne, ponieważ jest to jedno z kryteriów

strategii – Europa 2020, który już, można powiedzieć, zrealizowaliśmy na starcie. I dzięki temu możemy się skupić na innych problemach.

Co do planu Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, to ja, panie pośle, nie tak krytycznie oceniam tę działalność ustawy antykryzysowej. Rzeczywiście, było tak, że ustawa antykryzysowa zawierała dwa rodzaje instrumentów. Z jednej strony, były to instrumenty kosztowe związane z instrumentami rynku pracy, gdzie – przypomnę – wzorowaliśmy się na doświadczeniach wielu krajów europejskich. Być może zbyt ostro zostały postawione pewne kryteria, stąd Wysoka Izba rozpatrywała i przyjęła nowelizację ustawy, ale także forma wsparcia dla przedsiębiorców w sytuacji kryzysu wiązała się z pewnymi zobowiązaniami do zatrudniania pracowników. Trzeba by się zastanowić, na ile ta sytuacja gospodarcza w Polsce tworzyła takie zagrożenie, że pracodawcy musieli sięgać po te instrumenty. I myślę, że potrzebna jest taka debata nad tym, aby wprowadzić na stałe pewne instrumenty, które stanowią pewną interwencję na rynku pracy, pomagają przedsiębiorcom w utrzymaniu zatrudnienia, ale, z drugiej strony, będą działać wtedy, kiedy rzeczywiście sytuacja makroekonomiczna będzie wymagała takiej interwencji.

Natomiast chcę też podkreślić, że dość dobrze wypadły rozwiązania bezkosztowe związane z rozwiązaniami dotyczącymi prawa pracy, a konkretnie czasu pracy. Tutaj Państwowa Inspekcja Pracy w swoich raportach wskazuje, że ponad 1100 firm skorzystało z dłuższego okresu rozliczeniowego. Powiem tak, rzeczywiście art. 4 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, uchylony na początku lat 2000, budził pewne kontrowersje. Ten instrument bardzo dobrze działał. On był rodzajem pożyczki, którą przedsiębiorcy mogli otrzymać nie tylko w przypadku ogłoszenia upadłości bądź likwidacji, ale także wcześniej nieco prewencyjnie. Ale sytuacja z początku lat 2000 była tragiczna w skutkach. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych nie tylko tracił płynność, ale także musiał się zadłużyć i te zadłużenia były spłacane dość długo. Stąd pewnie ostrożność resortu i gospodarzy poszczególnych resortów i Wysokiej Izby. Bo także były takie projekty przecież dyskutowane. Ostatnia nowelizacja dała możliwość nieco wcześniejszego uruchamiania tych środków. Ale ja się zgadzam z tym punktem, aby się zastanowić nad tym, na ile Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, który jest specyficznym funduszem, po który sięgano w sytuacji wielkiej powodzi w latach 70., po który sięgano w sytuacjach zagrożenia kryzysowego, który gromadzi dość duże środki wtedy, kiedy mamy okres koniunktury. I mimo tych zagrożeń bardziej zewnętrznych niż wewnętrznych także dzisiaj, sytuacja Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych jest bardzo dobra. Ale jednak wiemy też doskonale, że ten fundusz w sytuacji trudności makroekonomicznych, problemów firm, bardzo szybko topnieje wchodząc z funkcją ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. Stąd pewna rozwaga, także dlatego, że jest to taki fundusz solidarnościowy pracodawców, który państwo wzięło w tej chwili pod swoją pieczę i, można powiedzieć, że nie jest to nic nadzwyczajnego. Rozwiązania tego typu funkcjonują w wielu krajach.

Odnosząc się do zastrzeżeń dotyczących Funduszu Pracy, rzeczywiście, nie będę dyskutował z faktami. Obcięcie środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu było faktem, ale też proszę zwrócić uwagę, że bezrobocie rejestrowane na koniec 2011 r. wzrosło w stosunku do roku poprzedniego tylko o 1 punkt procentowy. Oczywiście, publiczne służby zatrudnienia musiały się bardziej zmobilizować, żeby lepiej gospodarować tymi funduszami. I także w kontekście pewnej debaty publicznej, która trwa na temat tego, na ile publiczne służby zatrudnienia zachowują tę efektywność, to jest to czas, który staramy się wykorzystywać. Efektywność poszczególnych instrumentów, ta zatrudnieniowa, liczona na 3 miesiące po zakończeniu formy aktywizacji, wzrosła w 2011 r. do 55,7%. 213 tys. osób zostało zaktywizowanych.

Panie pośle, powiem tak: my prowadzimy rozmowy, może nie walkę, a dialog z Ministerstwem Finansów. Także dzisiaj odbyło się kolejne spotkanie i mam nadzieję, że ono się zakończy realizacją pewnych priorytetów, za które absolutnie uważamy wsparcie młodzieży, która wchodzi na rynek pracy oraz osób 50 plus. To są te dwie

grupy, które wymagają szczególnego wsparcia. Szkoda, że wyszedł przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli, bo tutaj chciałbym właśnie odnieść się także do tego zdania, które padło, że Najwyższa Izba Kontroli powinna przede wszystkim badać aktualny stan prawny i podstawy prawne.

Więc jeśli idzie o efektywność instrumentów związanych z dotacjami na podjęcie własnej działalności gospodarczej, z doposażeniem stanowisk pracy, to ona oczywiście jest liczona na zasadach zobowiązań ustawowych. My prowadzimy badania efektywności według różnych innych metodologii. Ja myślę, że to jest czas na to, żeby w Komisji polityki społecznej porozmawiać, bo te instrumenty są bardziej kosztowne, kiedy badamy grupę aktywizowaną oraz drugą grupę, która pozbawiona jest tego instrumentu i sprawdzamy rzeczywistą efektywność netto. Chcę powiedzieć, że resort pracy już rozpoczął przygotowania do pewnych założeń reform rynku pracy, które mamy nadzieję też w pierwszej kolejności przedstawić także na posiedzeniu Wysokiej Komisji.

Odnosząc się do wniosku pani poseł Hrynkiewicz. Nie ma pani poseł?

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Pani profesor przepraszała, ale musiała wyjść ze względu na ważną inną sprawę.

Sekretarz stanu w MPiPS Jacek P. Męcina:

Można powiedzieć, że podpisujemy się obydwoma rękami pod tym, że szczególnie ta interwencja jest potrzebna, jeśli idzie o program młodzieżowy. Stąd ministerstwo pacy zmobilizowało się i miesiąc temu uruchomiliśmy dwa duże projekty pilotażowe, które testują w 23 powiatach takie innowacyjne formy indywidualnego podejścia do młodych ludzi i indywidualnego wsparcia. I mamy nadzieję, że także te dodatkowe środki, jakie otrzymamy, będą służyły przede wszystkim wsparciu młodzieży na rynku pracy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Szanowni państwo, zatem przystępujemy do zaopiniowania punktów w bloku 6. Co do pkt 15 była propozycja pozytywnej opinii, to jest Część budżetowa 31 – Praca. Czy jest sprzeciw wobec takiej propozycji? Nie słyszę, zatem pkt 15 opiniujemy pozytywnie. Co do pkt 16 – Wykonanie planu finansowego Funduszu Pracy. Był wniosek o negatywną opinię, zatem poddaję to pod głosowanie, ale to pozytywne.

Kto z posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem pkt 16 o wykonanie planu finansowego Funduszu Pracy? Dziękuję. Kto jest przeciw? Dziękuję. Czy ktoś się wstrzymał od głosu? Nie widzę. Proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Dariusz Lipski:

18 głosów – „za”, 5 – „przeciw”, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Zatem, pozytywnie zaopiniowaliśmy wykonanie Planu finansowego Funduszu Pracy.

Pkt 17 – Wykonanie Planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, także poddaję pod głosowanie.

Kto z posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem tego punktu? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Czy ktoś się wstrzymał od głosu? Nie widzę. Proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Dariusz Lipski:

18 głosów – „za”, 5 – „przeciw”, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Zatem, pozytywnie zaopiniowaliśmy pkt 17 – Wykonanie Planu Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W pkt 18 – Część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie poz. 33, była propozycja pozytywnej opinii. Czy jest sprzeciw? Nie słyszę, zatem pozytywnie opiniujemy.

Pkt 19 – Program wieloletni w zakresie zadania 14.2 – Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy. Była propozycja pozytywnego zaopiniowania. Czy jest sprzeciw? Nie widzę, zatem pozytywnie opiniujemy.

I pkt 20 – Środki z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Także była propozycja pozytywnej opinii. Czy jest sprzeciw? Nie słyszę, zatem pozytywnie zaopiniowaliśmy również ten punkt.

Przechodzimy do bloku 8, który także jest w zakresie kompetencji pana ministra Męciny. Zatem, pkt 23 – Część budżetowa 63 – Sprawy rodziny. Pkt 24 – Część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie poz. 28 oraz pkt 25 – Program wieloletni w zakresie zadania 13.1 – Krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Panie ministrze, proszę bardzo.

Sekretarz stanu w MPiPS Jacek P. Męcina:

Oddam w tej części głos panu dyrektorowi.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w MPiPS Piotr Śliwonik:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Pkt 23 dotyczy części budżetowej 63 – Rodzina i w ustawie budżetowej na rok 2011 w części 63 zostały zaplanowane dochody budżetowe w kwocie 5000. Ich realizacja wyniosła 18.000 zł.

Jeżeli chodzi o wydatki tej części, plan wynosił 13.247 tys. Poprzez uruchomienie środków z rezerw celowych, ich wielkość uległa zwiększeniu do poziomu blisko 14.000 tys. zł. Wykonanie wydatków w tej części wyniosło 19.945 tys. zł. Dominującą pozycję w planie wydatków w tej części stanowiły wydatki na realizację programu – Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. I to było blisko 7500 tys. zł. Pozostała kwota, czyli niecałe 5500 tys. zł, została przeznaczona na sfinansowanie kosztów funkcjonowania urzędu ministra w zakresie spraw rodziny.

Jeżeli chodzi o środki na wynagrodzenia, ich poziom w 2011 r. wyniósł 2851 tys. i został zrealizowany w 100%. Przeciętne wynagrodzenie pracowników zostało utrzymane na poziomie roku 2010.

Jeżeli chodzi o pkt 24, jeżeli byłoby można, omówiłbym go razem z pkt 25. Zarówno pkt 24 – Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, jak i Rezerwa celowa przeznaczone są na zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów nr 162 w 2006 r. na lata 2006-2016. W ustawie budżetowej na rok 2011 na realizację tego programu przewidziano kwotę 16.508 tys., z tego w części 85 – Budżety wojewodów – 16.132 tys., w części 83 – Rezerwy celowe poz. 28 – 376.000 zł.

Plan został wykonany w kwocie 16.489 tys., z tego 12.000 tys. przeznaczonych zostało na utrzymanie specjalistycznych ośrodków wsparcia, 4000 tys. na finansowanie realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych i 228.000 na sfinansowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

I tak, w skrócie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Bardzo proszę o wprowadzenie do dyskusji, propozycje wniosków – pani poseł Joanna Kluzik-Rostkowska.

Poseł Joanna Kluzik-Rostkowska (PO):

Witam serdecznie. Materiał bardzo obszerny. Zastanawiałam się, jakie kryterium tutaj przyjąć przy ocenie tego materiału. Uznałam, że najlepszym kryterium będzie kryterium procentowe. W związku z tym przyjrzałam się, jak procentowo państwo sobie poradziliście z tymi pieniędzmi, które mieliście do dyspozycji. I tak, w części budżetowej 63 była kwota bazowa, ta kwota została później podniesiona i wydatki zostały zrealizowane na poziomie prawie 93%, czyli myślę, że bardzo dobrze.

Jeżeli chodzi o pkt 24, czyli Rezerwy celowe, środki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tutaj mamy wykonanie na poziomie 100%, więc lepiej oczywiście nie można było. Natomiast, jeżeli chodzi o Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, to tutaj również kwota bazowa została podniesiona i zostało to zrealizowane na poziomie ponad 98%, więc naprawdę trudno wymagać czegoś więcej. Ja mogę powiedzieć tylko tyle, że te kwoty pokazują, że ministerstwo pracy jest tym ministerstwem,

które wydaje pieniądze, a nie zarabia. Bo oczywiście najbardziej imponujące procenty, to jest 360% zarobionych przez ministerstwo pracy pieniędzy w stosunku do tego, co ministerstwo zaplanowało. Niestety, w liczbach bezwzględnych nie wygląda to już tak imponująco, jak to, co udało się państwu wydać.

Oczywiście, proponuję pozytywne zaopiniowanie wszystkich trzech punktów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Bardzo proszę o stanowisko Najwyższej Izby Kontroli, pan dyrektor Szczerbiński.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Najwyższa Izba Kontroli w wykonaniu budżetu państwa w części 63 oceniła pozytywnie z zastrzeżeniami, a najpoważniejsze z zastrzeżeń przez nas sformułowanych dotyczyły nierzetelnego postępowania w zakresie rozliczenia środków z dotacji celowej w zakresie realizacji w 2011 r. programu wspierania jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. W naszej ocenie, przyjęty przez ministra sposób rozliczenia tych dotacji nie pozwalał na rzetelne ich rozliczenie, czyli stwierdzenie, że rzeczywiście niektóre zadania zostały wykonane w całej rozciągłości, w związku z udzieloną dotacją. Drugim naszym zastrzeżeniem najpoważniejszym było stwierdzenie opóźnień w realizacji projektów współfinansowanych ze środków przyznanych przez Komisję Europejską. Dotyczyło to programu Gentlemen`s Streaming, który w pewnym momencie miał bardzo poważne opóźnienie i groziło ryzyko niewykonania go w terminie przewidzianym tymże programem.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie widzę. Bardzo proszę zatem, panie ministrze, o odniesienie się do tych pytań i uwag.

Sekretarz stanu w MPiPS Jacek P. Męcina:

Powiem tak – dziękuję bardzo za tę ocenę. Rzeczywiście, można powiedzieć, że priorytety polityki rodzinnej mają swoje ograniczenia budżetowe i stąd ta nasza interwencja nie jest taka, jak chcielibyśmy na miarę potrzeb, chociażby demograficznych. Ale też przeciętna miesięczna liczba zasiłków rodzinnych w 2011 r. wynosiła ponad 2.800 tys. Bardzo mocno także staramy się przyspieszać, wykorzystywać możliwości, jakie nam daje Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Oczywiście, na bieżąco analizujemy i te opóźnienia, i lepsze procedury rozliczania tych środków. Chcę powiedzieć, że w stosunku do roku 2011, w roku 2012 udało się poprawić część działań związanych chociażby z programami żłobkowymi – Programem Maluch i w tym kierunku staramy się działać. Dodatkowo, wykorzystując także to połączenie kompetencji, chcielibyśmy także w większym stopniu zintegrować działania związane z polityką rodzinną z interwencją na rynku pracy tak, aby wspierać aktywność zawodową i łączenie obowiązków rodzinnych z zawodowymi, co nie tylko wiąże się z różnymi instrumentami rynku pracy, takim jak wsparcie telepracy czy dodatków aktywizacyjnych, ale także zapewnieniem realnych możliwości w postaci liczby miejsc w żłobkach i w przedszkolach. Do tego potrzebujemy także współpracy z samorządami. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Była propozycja pozytywnej opinii w zakresie pkt. 23, 24 i 25, czyli Część budżetowa 63 – Sprawy rodziny, Część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie poz. 28 oraz Program wieloletni w zakresie zadania 13.1 – Krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Czy jest sprzeciw wobec tej propozycji? Sprzeciwu nie słyszę, a zatem Komisja pozytywnie zaopiniowała te punkty. Dziękujemy panu ministrowi Jackowi Męcinie i współpracownikom.

I chwila przerwy na reorganizację. Dziękujemy państwu, a tu prosimy przedstawicieli Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Przypuszczam, że pan dyrektor Śliwonik pozostaje na swoim strategicznym stanowisku.

Szanowni państwo, zatem przechodzimy do pkt 4, czyli pkt 8 i 10 – Plan finansowy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Środki z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Referuje prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, pan Wojciech Skiba. Bardzo proszę, panie prezesie.

Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Wojciech Skiba:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. W związku z tym, że szczegółowe informacje na temat wykonania budżetu w tym zakresie macie państwo przed sobą, to ograniczę się do komentarza do przedstawionego sprawozdania.

Wpływ na taki, a nie inny poziom realizacji planu, a więc na przekroczenie wykonania planu pomimo jego zmiany w trakcie roku budżetowego oraz na troszkę niższy niż zakładany poziom wykonania miała przede wszystkim nowelizacja ustawy pod koniec 2010 r., której przepisy poszczególne – przypomnę – wchodziły stopniowo od 1 stycznia a następnie od 1 marca a także od połowy roku. I wchodzą jeszcze w roku bieżącym w odniesieniu szczególnie do dofinansowań do zatrudnienia osób niepełnosprawnych. W związku z tym trudno było oszacować z taką dokładnością, jak to na przykład fundusz robił w dwóch poprzednich latach, z dokładnością do promili, poziom planowanych przychodów, w szczególności w zakresie wpłat obowiązkowych zakładów pracy. Stąd też wykonanie jest na poziomie blisko 110% zakładanego planu i zamknęło się to kwotą 3.794.000 tys. zł. Tutaj ta niewiadoma wiązała się przede wszystkim z zakresem udzielania ulg z tytułu zatrudnienia szczególnych kategorii osób niepełnosprawnych, a więc z art. 22 ustawy o rehabilitacji. W pozostałych pozycjach przychodów w zakresie dotacji z budżetu państwa ten poziom był praktycznie zgodny z zakładanym. W przypadku dofinansowania z budżetu państwa do wynagrodzeń osiągaliśmy dokładnie wykonanie 100%, a w przypadku zrekompensowania gminom – na poziomie 99,86%. Pozostałe przychody zamknęły się kwotą 136.905 tys. To przede wszystkim odsetki od nieterminowych wpłat zakładów pracy – 30.500 tys. i wpływy z różnych tytułów – 87.400 tys. zł.

Wydatki, tak jak powiedziałem, były ogółem zrealizowane na poziomie nieco niższym od zakładanego, dokładnie 96,25 planu. Praktycznie dokładnie zakładanym były w naszym najważniejszym i największym tytule wydatkowania środków, a więc w art. 26 – Dofinansowanie do wynagrodzeń – tutaj 99,95% zakładanego planu. Niższe były w refundacji składek na ubezpieczenia społeczne osobom prowadzącym działalność gospodarczą. Tutaj wpływ, tak jak powiedziałem, miała zmiana wysokości refundacji tych składek dla osób z umiarkowanym i z lekkim stopniem niepełnosprawności, od połowy roku. To był czynnik nie do przewidzenia, jaka część z tych osób, na przykład, zawiesi działalność bądź też, w przypadku osób z lekką niepełnosprawnością, zrezygnuje w ogóle z ubiegania się o dofinansowanie składek.

W pozostałych tytułach także skomentuję niższe wykonanie. W art. 36 – Zadania zlecone dla organizacji pozarządowych to jest 92,5%. Tutaj kwota wykonania jest pozornie niższa, ponieważ ta pozostała kwota weszła w zobowiązania i była wydatkowana w roku bieżącym, więc de facto te organizacje otrzymały blisko 100% zakładanych środków.

Niższa była także kwota wykonania w działaniach wyrównujących różnice między regionami. Tutaj z kolei niższe o ponad 20% wykonanie wiązało się z troszkę mniejszym zainteresowaniem samorządów spowodowanych, niestety, ich ciężką sytuacją finansową. Samorządy mówiły, że bardzo chętnie by uczestniczyły w tym programie, natomiast nie stać ich na wkład własny. W odpowiedzi w tym roku, w tymże programie Zarząd PFRON postanowił zmniejszyć udział samorządów tak, by mogły troszkę łatwiej się decydować na udział w nim.

Niższe wykonanie programów zatwierdzonych przez radę nadzorczą, przede wszystkim PEGAZA, wiązało się z mniejszą liczbą wniosków. Był to też efekt zaostrzonych kontroli. W przeszłości, niestety, mieliśmy w tym programie do czynienia z taką sytuacją, że popyt troszkę sztucznie był zawyżany przez firmy handlujące, przede wszystkim wózkami elektronicznymi, które namawiały bardzo wielu beneficjentów, którzy niekoniecznie odczuwali potrzebę zakupu takiego sprzętu, do złożenia wniosku bądź też takie osoby udzielały takim przedstawicielom pełnomocnictw. Takie praktyki zostały w znacznej mierze wyeliminowane i urealniło to popyt.

W odniesieniu do samorządów powiatowych i wojewódzkich, to ogółem wykorzystały one środki na poziomie blisko 99%, z tym, że na troszkę niższym poziomie było wykonanie w samorządzie wojewódzkim. To z kolei wynika ze specyfiki zadań. Jeden z dwóch głównych tytułów – Dofinansowanie do budowy, rozbudowy obiektów służących rehabilitacji jest mniej mobilny w sytuacji, kiedy samorząd otrzymuje od nas dodatkowe środki w trakcie roku. Przy pewnych drobnych potknięciach realizacyjnych mają one utrudnione zadania, aby do końca roku budżetowego te środki wydać.

W odniesieniu do wydatków własnych Funduszu, zostały one wykonane również na poziomie niższym od zakładanego. W szczególności wydatki inwestycyjne były poniżej. Tutaj także wpływ miał taki czynnik jak niepewność co do dalszego statusu prawnego Funduszu. Zarząd powstrzymywał się z niektórymi działaniami w zakresie inwestycji, na przykład, z zakupem sprzętu komputerowego z tego powodu, że niepewny był los niektórych jednostek organizacyjnych, przede wszystkim oddziałów, które, zgodnie z wcześniejszym stanem prawnym miały ulec likwidacji.

To tyle w dużym skrócie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Proszę o wprowadzenie do dyskusji i wniosek – pani poseł Janina Okrągły.

Poseł Janina Okrągły (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Miło mi, że mogę przedstawić opinię dotyczącą wykonania Planu finansowego PFRON-u za rok 2011 i muszę podkreślić to, co już mówiliśmy przy ocenie wykonania planu za rok 2010 – że Najwyższa Izba Kontroli wykonanie planu oceniła pozytywnie. Czyli to jest po raz drugi pozytywna ocena Najwyższej Izby Kontroli wykonania planu Funduszu.

Planowanie budżetu na rok 2011 było trudne, a to w związku z niestabilnością finansową PFRON-u w poprzednich latach, to były lata 2008, 2009 i 2010, wchodzeniem w życie zapisów nowelizacji w 2010 r. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz niepewności co do statusu prawnego PFRON-u. Dopiero pod koniec 2010 r. Sejm uchwalił, że PFRON w takim stanie prawnym będzie działał do końca 2014 r. W związku z tym przychody planowano ostrożnie i ostrożne również było podejście do działań zwiększających wydatkowanie, wyższych niż planowano przychodów Funduszu w 2011 r.

Tu pan prezes mówił, że przychody wyniosły w 2010 r. ponad 4.677.000 tys. W porównaniu do 2010 r. były one o 10% większe w porównaniu do planu, ale po zmianach prawie o 8% większe, a w stosunku do planu zapisanego w ustawie budżetowej, tj. 467.000 tys. więcej, czyli o 11% w stosunku do planu wyjściowego.

Podstawowym źródłem przychodu są przychody z tytułu obowiązkowych wpłat pracodawców i one były większe o 494.000 tys. zł w stosunku do ustawy budżetowej, to jest wzrost o 15%. Dotacje z budżetu państwa były nieznacznie niższe, wynosiły 95,53% planowanych wpływów. O pozostałych przychodach mówił pan prezes.

Wydatki realizowane były ostrożnie i wyniosły 4.261.000 tys. zł. Były nieco niższe od planowanych – 96% i nieco niższe od wykonania w roku 2010, bo 98%. Czyli był to kolejny rok, w którym wydatki Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych jednak zmniejszały się w porównaniu z latami ubiegłymi.

Największymi pozycjami w wydatkach funduszu było dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. Większość tej kwoty, ponad 2.000.000 tys. zł skierowane było na chroniony rynek pracy.

Większość właściwie danych podał pan prezes, więc ja może przejdę do pytań. Pytania są następujące: co wpłynęło na tak znaczący wzrost przychodów w ubiegłym roku w stosunku do planowanych przychodów? Dotyczy to szczególnie wpłaty z tytułu obowiązkowych wpłat pracodawców. Czy to był tylko wynik wejścia w życie nowelizacji ustawy o rehabilitacji, czy też były inne przyczyny? Chciałabym jeszcze dodać, że plan finansowy na rok 2012 – ja przed chwilą mówiłam, że 2011, to było zmniejszenie, takie oszczędne gospodarowanie – czyli na ten, jest zdecydowanie lepszy, bo 5.059.000 tys. Czyli to jest o 382.000 tys. więcej niż wykonane przychody w poprzednim roku, a 890.000 tys. niż planowane w budżecie na początku. I jak można ocenić, bo to jest interesujące. Zmiana ustawy, nowelizacja ustawy wchodziła w życie od 2010 r. Teraz mamy 2011 i jeszcze będzie w 2013. Jak można po pięciu miesiącach tego roku ocenić realizację planu finansowego właśnie pod kątem tej…?

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Ale, pani poseł, my oceniamy wykonanie za ubiegły rok, tak, że proponuję, żebyśmy odłożyli sobie wykonywanie za ten rok na inną okazję.

Poseł Janina Okrągły (PO):

Ale rok 2011 jest rokiem, gdzie wchodzą w życie nowe przepisy.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Ale wykonanie budżetu, pani poseł, wykonanie budżetu. Dziękuję.

Poseł Janina Okrągły (PO):

W 2011 r. wystąpił wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych, mimo że była zmniejszona wartość kwoty przeznaczonej na dofinansowanie do wypłat osób niepełnosprawnych o 94.000 tys. Jak można wytłumaczyć, że w grudniu 2011 r. zaobserwowano niewielki spadek zatrudnienia i w grudniu ubiegłego roku zaobserwowano również spadek liczby pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne na chronionym rynku pracy? Wzrost był oczywiście na rynku otwartym. I to też jest takie…, tu pan powiedział, jak to się przekłada na następne realizacje.

Następne pytanie: dlaczego nie było zrealizowanego w 100% planu finansowania programów rehabilitacji zawodowej i społecznej niepełnosprawnych zatwierdzonych przez radę nadzorczą, bo tylko 80%? Refundacja składek, to wynikało z działania nowelizacji ustawy. Dlaczego było niewykonanie i dlaczego nie wykorzystano nadwyżki przychodów, a przychody były 640 zł, w tym środki pieniężne 440, na realizację tych zadań, szczególnie na realizację zadań przez samorządy powiatowe? Samorządy powiatowe jednak bardzo ograniczały swoją działalność w 2011 r.

Tu pan przewodniczący mnie już goni. Na temat 2012 roku nie mówić, tak?

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Pani poseł, to nie wchodzi w porządek posiedzenia.

Poseł Janina Okrągły (PO):

Dobrze. W 2012 r. mamy zdecydowanie większy budżet.

To są moje pytania i wniosek jest o przyjęcie sprawozdania finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękujemy pani poseł za tę wnikliwą analizę i szczegółowe pytania. Bardzo proszę o stanowisko Najwyższą Izbę Kontroli, pan dyrektor Szczerbiński.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Najwyższa Izba Kontroli wykonanie Planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oceniła pozytywnie. Stwierdziła szereg nieprawidłowości, które jednak ze względu na wagę, wielkość i wartość nie przekroczyły progu istotności przyjętych do oceny w takim postępowaniu audytu finansowego, jakim jest kontrola wykonania budżetu państwa. W związku z tym nie wpłynęły ogólnie na ocenę pozytywną, aczkolwiek należy

pamiętać o tym, żeby aktualizowanie wartości należności oraz dochodzenie egzekucji bez przedawnień następowało coraz lepiej, tak jak to się ostatnio PFRON-owi dzieje. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Myślę, że ze strony Najwyższej Izby Kontroli to najwyższa pochwała, jaką może otrzymać PFRON, zwłaszcza po latach, kiedy ciężko mu było osiągnąć ten poziom nieistotności uchybień.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie widzę, zatem, bardzo proszę – pan prezes Skiba – proszę o odniesienie się może nie do wszystkich pytań odrębnie, może niektóre można na piśmie, poza sprawozdaniem.

Prezes Zarządu PFRON Wojciech Skiba:

Odpowiadając na zadane pytania – największy wpływ na wzrost przychodów miała, tak jak powiedziałem, zmiana zasad udzielania ulg w art. 22. Tutaj kwota udzielanych ulg średniomiesięcznie spadła z ok. 48.000 tys. do 25.000 tys., po czym niestety znowu zaczęła rosnąć. Dzisiaj to już jest ok. 30.000 tys. – 31.000 tys. zł miesięcznie. Drugi taki czynnik, to była zmiana zasad pozostawiania środków pochodzących ze zwolnień podatkowych na zeznaniach, a więc zmiana proporcji na korzyść Funduszu, wzrost wpłat do 40% tych środków. Trzeci, to są oczywiście akcje identyfikujące nowych płatników i wzrost średniego wynagrodzenia. A więc to są te trzy czynniki, które wpłynęły na zwiększenie wykonania planu przychodów z wpłat obowiązkowych.

Odnosząc się do pytania o niewykonanie planu finansowego w niektórych tytułach, przede wszystkim w programach rady nadzorczej, tak jak powiedziałem, jest to mniejsze zainteresowanie niektórymi programami, a więc być może osiągnięto tam poziom nasycenia. W tym roku te programy zostały w zmodyfikowanej formie programu – Aktywny samorząd – przekazane do realizacji samorządom powiatowym celem późniejszej integracji z zadaniami z rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej.

Czy nie mogliśmy przekazać więcej środków samorządowi? Więc, po pierwsze, Fundusz, – czego uczy nas doświadczenie ostatnich lat – musi mieć odpowiedni poziom środków, który zamortyzuje zróżnicowane przychody w poszczególnych miesiącach, a także ewentualne zwiększenie wydatków w tytułach obligatoryjnych, szczególnie w art. 26. Przypomnę, że w tym roku to będzie kwota blisko 3.000.000 tys. zł. I tutaj kilkuprocentowe różnice skutkują wielomilionowymi, jeśli nie set-milionowymi kwotami. Więc ta kwota środków, którą mamy w tej chwili w zapasie jest tutaj niezbędna, żeby w razie czego przedsięwziąć jakiś proces legislacyjny skutkujący kolejnymi zmianami. Więc wszystkich środków wydawać nie możemy, bo w przeciwieństwie do innych instytucji, na przykład ZUS-u, nie możemy się tutaj posiłkować pożyczką z budżetu państwa czy kredytami komercyjnymi z banków. Fundusz nie ma takiej możliwości, może wydać tylko tyle, ile zbierze.

Odnosząc się jeszcze do kwestii niedostatecznych odpisów aktualizujących stan należności – one wynikały właśnie z tej trudnej sytuacji funduszu. W zeszłym roku – przypomnę – mieliśmy tylko 50.000 tys. zł na ten cel i tutaj wykonujemy zalecenie NIK-u. W tym roku jest to już znacznie ponad 200.000 tys. Stąd też w zeszłym roku robiliśmy to troszkę później, tak, żeby odpisywać te należności, które są zagrożone, a nie tylko te, które by wynikały z chronologii czasowej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Szanowni państwo, jest propozycja pozytywnej opinii do pkt. 8 i 10, czyli Plan finansowy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz pkt 9 – Środki z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Czy jest sprzeciw wobec zamiaru pozytywnej opinii? Nie słyszę, zatem pozytywnie opiniujemy te punkty.

I, szanowni państwo, w tym miejscu chciałbym przerwać rozpatrywanie sprawozdania, byśmy rozpatrzyli i zaopiniowali poprawkę, jedną poprawkę zgłoszoną w drugim czytaniu, do ustawy o rehabilitacji i zatrudnieniu, ze względu na to, że jest cała załoga pana prezesa Skiby i są przedstawiciele Biura Legislacyjnego. Pan minister

z nami będzie dziś do końca. Natomiast, żeby nie przetrzymywać załogi PFRON-u i żeby nie przetrzymywać legislatorów, to taką mam propozycję, żebyśmy w tym momencie rozpatrzyli pkt 4 naszego porządku. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja zaakceptowała. Nie słyszę sprzeciwu, zatem przystępujemy do rozpatrzenia pkt II naszego porządku posiedzenia.

Szanowni państwo, pkt II, czyli rozpatrzenie i zaopiniowanie poprawek zgłoszonych w drugim czytaniu do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw (druki nr 386 i 478).

Szanowni państwo, podczas drugiego czytania zgłoszono jedną poprawkę. Zgłoszenie pochodzi od klubu Parlamentarnego Platformy Obywatelskiej. Bardzo proszę, pan przewodniczący Marek Plura. Proszę o przedstawienie istoty poprawki.

Poseł Marek Plura (PO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Panie ministrze, szanowni państwo. W zgłoszonej przez Klub Platformy Obywatelskiej poprawce de facto chodzi o poszerzenie grona podmiotów realizujących dostarczenie kwot pieniężnych będących wynagrodzeniem pracowników niepełnosprawnych u tych pracodawców, którzy korzystają ze wsparcia Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Merytorycznie poprawka ta jest w pełni zbieżna z koncepcją dostarczania emerytur i rent przez ZUS określoną w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. I tak, jak powiedziałem, poprzez wykreślenie odniesienia do prawa pocztowego, poszerza ten katalog podmiotów, które mogą dostarczać kwoty z wynagrodzeń. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Bardzo proszę panie ministrze, stanowisko.

Sekretarz stanu w MPiPS Jarosław Duda:

Panie przewodniczący, wysoka Komisjo, to rozszerzenie wydaje się być bezpieczniejsze niż wcześniejsza propozycja. Za tę poprawkę dziękujemy. Myślę, że to będzie taki zapis, który daje możliwość większej kontroli, ale też takiego większego pluralizmu, elastyczności, jeśli chodzi o wypłaty tychże dofinansowań wynagrodzeń. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Biuro Legislacyjne, proszę.

Legislator Jacek Pędzisz:

Biuro nie zgłasza zastrzeżeń do tej propozycji.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w sprawie tej poprawki? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw wobec zamiaru pozytywnej opinii dla tej poprawki? Nie słyszę. Zatem Komisja pozytywnie opiniuje tę poprawkę. Proponuję, by sprawozdawcą Komisji w tej sprawie był nadal pan poseł Marek Plura. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja zaakceptowała tę propozycję? Sprzeciwu nie słyszę, zatem pan Marek Plura będzie sprawozdawcą. Wyznaczam termin dla przedstawienia opinii przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych do 27 czerwca, czyli do jutra do godz. 12.

I w tym momencie wracamy do rozpatrywania sprawozdania z wykonania budżetu w ubiegłym roku. Kolejny punkt, który powinniśmy rozpatrzeć, to jest blok 7 – pkt. 21, 22. Czy jest pan poseł Tomaszewski? Próbuję wypatrzeć pana posła Tomaszewskiego. Szanowni państwo, to proponuję, przejdźmy do bloku 9 pkt. 26, 28. Bo mamy na sali panią poseł Joannę Kluzik-Rostkowską, która w tej sprawie wprowadza do dyskusji, a więc pkt 26. Chwilka przerwy na reorganizację.

Szanowni państwo, zatem, blok 9 pkt 26, 28. W pkt 26 – Część budżetowa 85 – Budżety wojewodów, ogółem w zakresie działów 852 – Pomoc społeczna, 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej. Pkt 27 – Część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie poz. 6-25, 27, 35, 39, 65, 66 oraz pkt 28 – Program wieloletni w zakresie

zadania 13.1 – Pomoc państwa w zakresie dożywiania. Bardzo proszę, pan minister Jarosław Duda.

Sekretarz stanu w MPiPS Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Ja rozumiem, że tradycyjnie będę mógł oddać głos panu dyrektorowi Biura Finansów, a potem będziemy mogli…

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Pan dyrektor Śliwonik znany jest tu z przedstawiania treściwego istoty sprawy, a zatem też podzielamy ten sposób załatwienia sprawy.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w MPiPS Piotr Śliwonik:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Izbo, szanowni państwo. Poz. 26 – Część budżetowa 85 – Budżety wojewodów i ppkt a) czyli dział 852 – Pomoc społeczna. W ustawie budżetowej na rok 2011 na zadania z pomocy społecznej zaplanowano w budżetach wojewodów w dziale 852 wydatki w wysokości 12.491.000 tys. zł. Plan w trakcie roku został zwiększony do kwoty 13.562.000 tys. Natomiast wykonanie wydatków na zadania szeroko rozumianej pomocy społecznej wyniosły 13.430.000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o główne źródła wydatków, to oczywiście są świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, nieco ponad 9.500.000 tys. zł. Poza tym dofinansowanie działalności całodobowych domów pomocy społecznej – 976.000 tys. zł. Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – prawie 616.000 tys. zł, zasiłki stałe – 530.000 tys. zł. I myślę, że z tych główniejszych pozycji, jeżeli chodzi o kwoty, to byłoby tyle.

Jeżeli chodzi o dochody, które zostały osiągnięte w dziale 852 – Pomoc społeczna, to wyniosły one 187.000 tys. i tytuły, które pozwoliły na osiąganie tych dochodów, to były odpłatności osób korzystających z usług świadczonych w środowiskowych domach samopomocy, odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze, zwroty należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zwroty należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych.

Przechodząc do działu 853 pkt b – jeżeli chodzi o ministra pracy i polityki społecznej, to są trzy zadania: zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, wojewódzkie komisje do spraw służby zastępczej i w trakcie roku w budżetach wojewodów pojawiło się zadanie pod hasłem budżetowym – żłobki. W ustawie budżetowej pierwotnie planowano do wydania 73.000 tys. zł i następnie decyzjami wojewodów ze środków rezerw celowych, wydatki tego działu zostały zwiększone po nieco ponad 27.000 tys. I plan po zmianach wyniósł 100.500 tys. Wykonanie wydatków tego działu wyniosło 97.800 tys. zł.

Dochody z tych trzech tytułów w dziale 853 zamknęły się kwotą 169.000 zł.

Pkt 27 opisany kilkoma rezerwami celowymi. Pierwsza rezerwa celowa – poz. nr 6 – program poakcesyjnego wsparcia obszarów wiejskich. Realizacja rezerwy wyniosła prawie 48.000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o rezerwę z poz. 25 – zaplanowana kwota 252.000 tys. Rozdysponowano 100%. Ujęte w tej rezerwie były dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej. Tak, jak powiedziałem, rezerwa rozdysponowana w 100%.

Rezerwa celowa pod poz. 27, stanowiąca uzupełnienie budżetu wojewodów. I zaplanowane zostały tam środki na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Tutaj w rezerwie celowej zaplanowana była kwota 200.000 tys. W budżetach wojewodów – 350. Realizacja pomocy państwa w zakresie dożywiania wyniosła 547.597 tys., czyli w wysokości 99,25% planu po zmianach.

Rezerwa z poz. 35 – środki na uzupełnienie dotacji na realizację świadczeń rodzinnych, zaplanowana w ustawie budżetowej w wysokości blisko 346.000 tys., wykorzystana była w całości i przeniesiona do budżetu wojewodów w dziale 852 – Pomoc społeczna, rozdział 852.12.

Rezerwa z poz. 39 – środki na dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. W ustawie budżetowej środki na

uzupełnienie budżetu wojewodów w tym zakresie wynosiły 3750 tys. zł. Rezerwa została również rozdysponowana w 100%. Natomiast dodatkowo na realizację zadań zespołów do spraw orzekania przekazano kwotę 4824 tys. poprzez zmianę przeznaczenia części rezerwy z poz. 66, do której za chwilkę dojdę.

Poz. 66 – Rezerwy celowe – środki na realizację zadań wynikających z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Planowana kwota rezerwy 51.000 tys. zł. Uruchomiono na realizację pro resortowego programu „Maluch" 18.352 tys. Ostatecznie wydatkowano w dziale 853 – w budżetach wojewodów – kwotę 16.112 tys. I tak, jak wcześniej wspominałem, zgodnie z opinią Komisji Finansów Publicznych nr 238, takie zmiany przeznaczenia części rezerwy – kwota 4824 tys. zł – została przeniesiona na zadania realizowane przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Poz. 65 – środki na dofinansowanie, finansowanie zadań o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. W rezerwie ujęto kwotę 40.000 tys. zł w ustawie budżetowej. Realizacja tak naprawdę wyniosła 6894. Tutaj też, zgodnie z opinią nr 233 Komisji Finansów Publicznych, rezerwa zmieniła swoje przeznaczenie na zadania związane z dofinansowaniem realizacji zadań samorządów powiatów w zakresie osiągania standardów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o wprowadzenie do dyskusji i propozycje wniosków – pani poseł Joanna Kluzik-Rostkowska.

Poseł Joanna Kluzik-Rostkowska (PO):

Proszę państwa, w tej drugiej części swojej przyjęłam ten sam klucz, czyli procentowe wykorzystanie pieniędzy. Jeżeli chodzi o część budżetową 85 – pieniądze wykorzystane na poziomie ponad 99%, czyli naprawdę trudno oczekiwać więcej.

Zarówno, jeżeli chodzi o tę część a) – czyli pomoc społeczną, jak i pozostałe wydatki w zakresie polityki społecznej, w obu przypadkach było to blisko 100%, więc bardzo dobrze.

Jeśli chodzi rezerwy budżetowe, Pogram Poakcesyjny Wsparcie Obszarów Wiejskich – 96%, czyli bardzo dobrze. Dotacje celowe na finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej – 100% wykorzystanie środków, czyli bardzo dobrze. Pomoc państwa w zakresie dożywiania – 100% wykorzystanych środków, trudno o więcej. Uzupełnienie dotacji celowych na realizację świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 100% wykorzystanych pieniędzy. Dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – 100% wykorzystanych pieniędzy. Środki na dofinansowanie i finansowanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – 17% wykorzystanych środków. Ale, niestety, musimy tutaj uderzyć się w swoje piersi, a nie mieć pretensje do ministerstwa, dlatego że zaplanowano środki na 2011 r., a tymczasem w Sejmie pracowaliśmy nad projektem ustawy i te prace trwały dłużej niż przewidywano i tylko dlatego… Oprócz tego, że weszła z *vacatio legis*, to ministerstwo zaplanowało finansowanie na cały rok, a nie mogło tego zrealizować, bo nie było jeszcze podstaw prawnych. I podobnie rzecz się miała ze środkami na realizację zadań wynikających z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Tutaj realizacja jest na poziomie 45,5%, ale też to opóźnienie nie wynikało z winy ministerstwa, tylko z dłuższego procesu legislacyjnego niż to zakładano. Czyli rozumiem, że ministerstwo na wszelki wypadek zaklepało te pieniądze i dobrze, i później ile można było tych pieniędzy wydać, to tyle zostało wydane. I jeśli chodzi o pomoc państwa w zakresie dożywiania – 99,2%, też naprawdę bardzo dobrze.

W oczywisty sposób wnioskuję za pozytywnym zaopiniowaniem tych wszystkich części. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Bardzo proszę o stanowisko Najwyższej Izby Kontroli.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Najwyższa Izba Kontroli nie formułowała oceny ogólnej dotyczącej działu 852, 853 i rezerw celowych, tylko formułowała oceny kierowane do każdego z wojewodów odrębnie w ramach kontroli wykonania budżetu państwa. Chciałem tylko powiedzieć, że w dziale 852 w mienionym roku dochody zostały zaplanowane nieco wyższe o ponad 65% i wyższe były od zrealizowanych w roku poprzednim o ponad 13%, ale przyczyny, zdaniem NIK-u, należy upatrywać w braku możliwości rzetelnego zaplanowania wpływów z tytułu prowadzonych postępowań egzekucyjnych wobec dłużników alimentacyjnych. To wychodzi w tej kontroli u wojewodów ewidentnie.

Najistotniejszym z kolei problemem w realizacji wydatków przez wojewodów w części 852 są zaległości. Na koniec ubiegłego roku wyniosły one ponad 3.500.000 tys. zł i stanowiły ok. 72% ogółu zaległości w budżetach wojewodów. A w porównaniu z 2010 r. wzrosły jedynie o 5%, ale przy tak znaczącej kwocie to już są w nominale liczby wielkie.

Główną przyczyną, zdaniem NIK, jest efektywność podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnych działań windykacyjnych w stosunku do dłużników alimentacyjnych, jak również bezskuteczność samych postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez komorników wobec takich osób. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w gminach i ośrodkach pomocy społecznej aż w 11 województwach.

Jeżeli chodzi o wydatki w dziale 852, to wyniosły one ponad 13.400.000 tys. zł i w ani jednym z 16 województw nie zostały zrealizowane w 100%.

Największą pozycją w wydatkach, ponad 71%, były świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Należy jednak zauważyć, że z powodu przeszacowania liczby osób uprawnionych do wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w 6 województwach nie zostały wykorzystane środki w wysokości 56.200 tys. zł.

Jeśli chodzi o dział 853, uzyskano nieplanowane dochody w kwocie 274.000 zł i ich głównym źródłem były wpływy ze zwrotów dotacji i płatności w ramach programów współfinansowanych z udziałem środków europejskich i wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem. Wydatki w wysokości 73.600 tys. zł zostały zrealizowane w 95,4% planu po zmianach, a znaczną ich część, prawie 80%, przeznaczono na finansowanie zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności.

91% wszystkich wydatków w tym dziale stanowiły dotacje. W odniesieniu do rezerw celowych w części 83, jest mi miło poinformować, że Najwyższa Izba Kontroli w związku z porozumieniem z Bankiem Światowym przeprowadza co roku audytową kontrolę realizacji programu poakcesyjnego wsparcie obszarów wiejskich. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w tym roku odrębną kontrolę realizacji programu w latach 2010-2011. W związku z tą kontrolą w dniu dzisiejszym skierowaliśmy wystąpienia pokontrolne do prezesa KRUS oraz ministra pracy i polityki społecznej. Ja wiem, że to nie dotyczy tej realizacji dotacji celowej w zakresie rezerwy celowej przez wojewodów. Ponieważ postępowanie nie zostało jeszcze zakończone i jeszcze kontrolowani mają prawo wnieść odwołanie od zastrzeżenia i uwagi do ocen, uwag i wniosków sformułowanych przez NIK, mogę odnieść się jedynie do faktów ustalonych, iż na podstawie protokołów kontroli i tego, co wiemy na dzisiaj, to pomimo – tak jak zauważyła pani poseł Kluzik-Rostkowska – wykonania tego programu w zakresie 96%, więc prawie pełnego, to jednak na poziomie ministra i na poziomie KRUS, zwłaszcza KRUS… W KRUS-ie nie zrealizowano dwóch na trzy programy informatyczne, które od 6 lat są w ramach tego programu realizowane. I, zdaniem NIK, istnieje poważne niebezpieczeństwo, że KRUS tych systemów informatycznych w ramach tego programu nie wdroży i będzie musiał to sfinansować ze środków własnych.

To tyle, co na dzień dzisiejszy w sprawie poakcesyjnego programu wsparcia obszarów wiejskich Najwyższa Izba Kontroli powiedzieć może. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Bardzo proszę pani poseł Kluzik-Rostkowska.

Poseł Joanna Kluzik-Rostkowska (PO):

Jeszcze jedno krótkie zdanie do przedstawiciela NIK. Z całym szacunkiem, nie da się przewidzieć wydatków Funduszu Alimentacyjnego. Więc zawsze to będzie jakaś górka i w zasadzie dobrze, że ta górka pieniędzy będzie, ponieważ to są sytuacje, które się zmieniają z miesiąca na miesiąc i trzeba mieć pewne zabezpieczenie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Ja tak też rozumiałem wypowiedź pana dyrektora, który wskazał na problem z oszacowaniem jako przyczynę rozbieżności między planem a ostateczną kwotą.

Szanowni państwo, jest propozycja pozytywnej opinii w zakresie pkt. 26, 28. Czy jest sprzeciw wobec takiego zamiaru? Nie słyszę, a zatem pozytywnie opiniujemy część budżetową 85 – Budżety wojewodów, ogółem w zakresie działów 852 – Pomoc społeczna, 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, część budżetową 83 – Rezerwy celowe w zakresie poz. 6.25, 27, 35 i 39, 65 i 66 oraz Program wieloletni w zakresie zadania 13.1 – Pomoc państwa w zakresie dożywiania.

I ostatni blok 7 pkt. 21, 22 – Część budżetowa 44 – Zabezpieczenie społeczne oraz Część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie poz. 40. Referuje pan minister, ale rozumiem – pan dyrektor Śliwonik. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w MPiPS Piotr Śliwonik:

Ostatni krok, który mam przyjemność referować, 2 punkty, pkt 21, pkt 22. Pkt 21 dotyczy części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne. I jeżeli chodzi o dochody budżetowe i ich wysokość w ustawie budżetowej, to zaplanowane zostały w wysokości 318.000, natomiast kwota zrealizowanych dochodów wyniosła 2095 tys. I tutaj główną pozycję wpływów stanowiły zwroty kwot dotacji niewykorzystanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Jeżeli chodzi o wydatki budżetowe w części 44, to w ustawie budżetowej zaplanowane one zostały w wysokości 806.000 ty. zł. Plan na koniec roku uległ zwiększeniu do poziomu 843.000 tys. Natomiast zrealizowane wydatki zamknęły się kwotą 838.535 tys. zł, co stanowi 104% założeń ustawy budżetowej oraz 99% planu po zmianach.

Jeżeli chodzi o realizację wydatków w części 44 – Zabezpieczenie społeczne według grup ekonomicznych, to przeważająca kwota została przekazana na dotacje, było to 789.000 tys. Świadczenia na rzecz osób fizycznych – 412.000, wydatki bieżące – 44.000 tys., wydatki majątkowe – 730.000 i współfinansowanie projektów Unii Europejskiej – 3762 tys.

I jeżeli chodzi o wydatki poniesione na wynagrodzenia w części 44, ich poziom wyniósł 17.737 tys. i stanowi to 98% planów. Przeciętne wynagrodzenie osobowe w tej części utrzymywało się na poziomie roku 2010.

I jeszcze kilka zdań odnośnie do pkt 22, Część budżetowa 83 – Rezerwa celowa poz. 40 – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Jak co roku, na realizację Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich w rezerwie celowej ujęta była kwota 60.000 tys. Ro zdysponowano blisko 59.000 tys. czyli 98% planów. I z tego dofinansowanie otrzymało 559 podmiotów na łączną kwotę blisko 57.000 tys. zł. Natomiast obsługa programu zamknęła się kwotą 1900 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę o wprowadzenie do dyskusji i propozycje wniosków – pan poseł Tadeusz Tomaszewski.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (SLD):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Dochody zostały wykonane w pełni z nadwyżką. Wynika to przede wszystkim ze zwrotów z PFRON-u, ale także z FIO. Natomiast, jeśli chodzi o wydatki, zrealizowano w 99,4% planów po zmianach. Wydatki głównie to dotacje do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ale także wydatki związane z dotacją w obszarze pomocy społecznej na realizację 5 programów,

po które to środki aplikowały zarówno podmioty pozarządowe, jak i wnioski samorządu terytorialnego. Wszystkie te 5 programów zostało uruchomionych w procedurze konkursowej i można powiedzieć, że zostało zrealizowanych zgodnie z założeniami.

Jeśli chodzi o zatrudnienie, w obszarze w części 44 – Zabezpieczenie społeczne, wynika z materiałów sprawozdawczych, że wzrosło o 3 osoby, natomiast wynagrodzenia wzrosły o 1%, natomiast nominalnie były mniejsze o 12 zł w porównaniu do roku 2010.

Jeśli chodzi o rezerwę celową – Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, program realizowany od kilku lat, to szczegółowo zajmowała się tym stosowna podkomisja Komisji Polityki Społecznej; ponad 4 tys. wnioskodawców, którzy uczestniczyli w tej edycji Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Ten fundusz ma stosowne procedury, prowadzony nabór i sposób rozstrzygnięcia konkursu, i później również praca z tymi, którzy podpisali stosowne umowy. Chciałbym w tym miejscu powiedzieć, że czeka nas oczywiście praca nad nowym programem operacyjnym, rozpoczęły się stosowne prace zarówno w rządzie, ale także w innych ośrodkach, w Kancelarii prezydenta. W związku z tym myślę, że do końca roku powstanie zrąb podstawy prawnej funkcjonowania tego programu w następnych latach.

Pozytywnie opiniuję wykonanie części 44 oraz Rezerwy celowej – Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Proszę o stanowisko Najwyższej Izby Kontroli.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Najwyższa Izba Kontroli sformułowała ocenę pozytywną z zastrzeżeniami do wykonania części budżetowej 44, stwierdzając, że dochody zostały wykonane prawidłowo. Nie zgłoszono uwag do wiarygodności ani polityki rachunkowości, ani ksiąg rachunkowych, ani wiarygodności sprawozdań finansowych. Natomiast nasze zastrzeżenia odnosiły się do realizacji części wydatkowej budżetu, w której to części stwierdziliśmy pewne działania, niezgodne, naszym zdaniem, z ustawą o organizacji pożytku publicznego i wolontariacie w zakresie właśnie realizacji Funduszu Inicjatyw Obywatelskich. Tu pan minister wie – Najwyższa Izba Kontroli rozpoczęła w tym zakresie dodatkową kontrolę, właśnie po kontroli wykonania budżetu państwa, chcąc się przyjrzeć, na czym polega zjawisko.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Czy pan minister chciałby coś dodać?

Sekretarz stanu w MPiPS Jarosław Duda:

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Jest propozycja pozytywnej opinii do pkt 21 – Część budżetowa 44 – Zabezpieczenie społeczne i Część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie poz. 40. Czy jest sprzeciw wobec takiej propozycji? Nie słyszę, zatem pozytywnie opiniujemy również te punkty.

Na tym wyczerpaliśmy pkt I. Mamy tylko jeszcze wybór posła, który będzie reprezentował Komisję na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych i tu, niestety, pani poseł Kochan ma pewną propozycję. Proszę.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Jak sądzę, absolutnie do akceptacji przez wszystkich proponuję, żeby reprezentował naszą Komisję pan przewodniczący Sławomir Piechota.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Bardzo dziękuję. Czy jest może sprzeciw? Nie słyszę, zatem Komisja upoważniła mnie do reprezentowania na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych.

Szanowni państwo, został nam pkt III – Zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2011 r.

Sprawozdanie zawarte jest w druku 485. Bardzo proszę pana dyrektora Szczerbińskiego o przedstawienie istoty tego sprawozdania.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. W minionym roku Najwyższa Izba Kontroli prowadziła kontrolę w ramach trzech głównych kierunków, to jest: Państwo sprawne i przyjazne obywatelowi, Państwo efektywnie zarządzające zasobami publicznymi oraz Polska w Unii Europejskiej. Kontrolerzy oceniali, czy w objętych kontrolą obszarach państwo było sprawne instytucjonalnie i organizacyjnie, praworządne, gospodarne oraz dbało o interesy obywateli. Informacje na temat zrealizowanych przez nas kontroli podaliśmy w sprawozdaniu, które przekazaliśmy Wysokiej Izbie.

Odpowiedź na postawione w sprawozdaniu pytania nie jest jednoznaczna. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w 2011 r. ponad 400 kontroli w prawie 3 tys. podmiotów. Z informacji, które przedkładaliśmy Wysokiej Izbie, wynika, że większość kontrolowanych obszarów została oceniona pozytywnie. Wskazywaliśmy jednak niemal w każdej kontroli jednostkowej szereg nieprawidłowości. Niekiedy były one na tyle istotne, że konkretne działania kontrolowanych podmiotów rządowych i samorządowych zostały ocenione negatywnie. Najwyższa Izba Kontroli w związku z tym kierowała wystąpienia pokontrolne z wnioskami zmierzającymi do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, jak również formułowała wnioski legislacyjne mające na celu uszczelnienie systemu prawnego. Szczegółowy obraz tej działalności w minionym roku przedstawiony został w sprawozdaniu, które – jak mówiłem – zostało państwu przekazane.

Koncentrując się na działalności Najwyższej Izby Kontroli, pozostającej w polu zainteresowania Wysokiej Komisji, chciałbym zaznaczyć, że problematykę tę realizuje od 17 października ubiegłego roku nowo powołany…

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Szanowni państwo, bardzo proszę jeszcze o chwilkę cierpliwości, ewentualnie przeniesienie rozmów poza salę, by pan dyrektor mógł nam streszczenie…

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Ja postaram się króciutko.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Oczywiście, ale to też, aby ułatwić panu i prezentację, i słuchającym wysłuchanie. Dziękuję.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w NIK Jacek Szczerbiński:

Mam przyjemność państwa powiadomić, że w dniu 17 października w związku z wejściem w życie znowelizowanej ustawy o NIK-u został powołany nowy departament w Najwyższej Izbie Kontroli – Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny. Dotychczas sprawy pracy, spraw społecznych i rodziny były realizowane przez Departament Zdrowia i Polityki Społecznej. Ten nowy departament powstał, jak mówię, 17 października ub. r. i mam zaszczyt nim kierować razem z moimi współpracownikami, panią Elżbietą Matuszewską i panem dyrektorem Andrzej Lewińskim. Departament nasz liczy 30 osób, w tym 28 kontrolerów i taki jest w tej chwili stan departamentu, któremu przyjdzie współpracować z Wysoką Komisją.

Charakteryzując w dużym skrócie działalność kontrolą NIK w minionym roku w zakresie właściwości Komisji, chciałbym wymienić kontrole planowe, które zostały przez nas zrealizowane. Były to:

– realizacja programów wspierających wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych,

– realizacja programów aktywizacji zawodowej osób do 30 roku życia w województwie lubuskim,

– organizacja i finansowanie warsztatów terapii zajęciowej przy udziale środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

– pozyskiwanie lokali i pomieszczeń mieszkalnych dla osób najuboższych. Informacje z tych kontroli prezentowaliśmy na posiedzeniach Komisji w ubiegłym roku.

Niezależnie od kontroli planowych, NIK przeprowadziła też wiele kontroli doraźnych. Dotyczyły one – postaram się wymienić tylko niektóre:

– przygotowania jednostek samorządu terytorialnego do udzielania pomocy osobom bezdomnym w okresie jesień-zima 2011-2012,

– tworzenia przez gminy warunków do rozwoju organizacyjnych form opieki nad dziećmi do lat 3,

– zabezpieczenia dostępu do świadczeń zdrowotnych pensjonariuszom domów pomocy społecznej w województwie wielkopolskim,

– efektywności wykorzystania środków publicznych na szkolenie osób poszukujących pracy.

Niektóre z tych kontroli doraźnych w najbliższym czasie uzyskają status kontroli planowych i obejmą cały kraj, o czym powiadomimy Wysoką Komisję, a wyniki tej kontroli na pewno będą rozpatrywane na tej sali.

Chciałbym powiedzieć, że właśnie w najbliższych miesiącach zostanie podjęta planowa ogólnopolska kontrola funkcjonowania w gminach systemu opieki nad dziećmi do lat 3 oraz wykonywania przez organy administracji publicznej zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Temat, który był dzisiaj na tej sali poruszany. Obecnie też rozpoczęliśmy kontrolę dotyczącą systemu organizacji orzecznictwa ZUS dla celów rentowych i orzekania o niepełnosprawności. Chcemy ocenę obydwu systemów funkcjonujących w polskim prawie i w polskiej praktyce, czyli do celów rentowych i o niepełnosprawności, porównać, pokazać, jak działają. I spróbujemy Wysokiej Komisji te dane przekazać.

To tyle o działalności ubiegłorocznej i planach na przyszłość.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Panie dyrektorze, myślę, że wszyscy z zadowoleniem przyjmujemy powołanie tego nowego departamentu, który obejmuje właśnie ten obszar spraw publicznych odrębnie od spraw zdrowia, które, jak wiadomo, też stanowią konglomerat wielu problemów i stanowią też w Sejmie i w rządzie przedmiot osobnych prac.

Proponuję pozytywną opinię dla sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw wobec propozycji pozytywnej opinii dla sprawozdania, którego istotę przedstawił pan dyrektor Szczerbiński? Nie słyszę, zatem pozytywnie opiniujemy.

Szanowni państwo, bardzo dziękuję za cierpliwość, wytrzymałość i pracę w tym trudnym dniu sejmowym. Bardzo wszystkim dziękuję za udział w posiedzeniu Komisji, szczególnie przedstawicielom Najwyższej Izby Kontroli, panu ministrowi i współpracownikom pana ministra. Dziękuję. Zamykam posiedzenie Komisji.